

Právně bezpečnostní problémy využití služebních psů v průmyslu komerční bezpečnosti.

Legally security problems usage service dogs in industry
commercial security.

Ondřej Macek

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

Ústav elektrotechniky a měření

akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ondřej MACEK**
Studijní program: **B 3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**

Téma práce: **Právně bezpečnostní problémy využití služebních psů v průmyslu komerční bezpečnosti.**

Zásady pro vypracování:

1. Popište a vysvětlete požadavky kladené na výcvik služebního psa v průmyslu komerční bezpečnosti.
2. Popište typické situace a úkoly pro použití služebních psů v průmyslu komerční bezpečnosti.
3. Rozeberte současnou legislativu a právní názory na používání psů v průmyslu komerční bezpečnosti.
4. Objasněte kynologickou stránku problému.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. Růžička J.: *Pes k obraně osob a ochraně majetku aneb Člověče, neboj se, máš-li psa*, nakladatelství DONA, České Budějovice, 1996, 86. publikace, ISBN 80-85463-76-8, 171 stran.
2. Fogle B.: *Encyklopedie psů* -Fortuna print, Praha,1995,ISBN 80-85873-37-0
3. Hartl K.: *Výchova a výcvik psa*, Naše vojsko, Praha, 1979, 1. vydání, 236 stran.
4. Mikulica V.: *Poznej svého psa*, Dialog, 1992, ISBN 80-85194-26-0
5. Taylor D.,Scott P.: *Váš pes-všestranný průvodce pro chovatele psů: péče o psy, o jejich zdraví a chování*, Průdy, 1992, ISBN 80-85355-05-1
6. Komolý A.: *Výcvik služebního psa*, Naše vojsko, Praha 1965
7. Laucký V.: *Technologie komerční bezpečnosti II - učební text UTB ve Zlíně, 2003,2004*
8. Laucký V.: *Řízení technologických procesů - učební text UTB ve Zlíně, 2005*
9. Edney A., Mugford R.: *Váš pes a štenátko-příručka o chovu a výcviku*, vydavatelství Slovart Bratislava, 1992, ISBN 80-7145-012-x
10. Trumler E.: *Rozumíme psům*, Panorama, Praha 1982

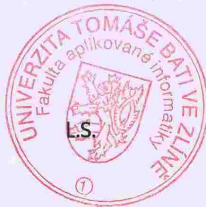
Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Ladislav Pávek**

Datum zadání bakalářské práce: **13. února 2007**

Termín odevzdání bakalářské práce: **29. května 2007**

Ve Zlíně dne 13. února 2007

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce pojednává o právně bezpečnostním problému využití služebních psů v průmyslu komerční bezpečnosti. V práci jsou vysvětleny a popsány pojmy služební pes, výcvik psů, použití psů, úloha psů v průmyslu komerční bezpečnosti a také správná péče o psy. Dále tato práce objasňuje problematiku využití služebních psů v průmyslu komerční bezpečnosti, kde je hlavním bodem legislativa, která při výcviku a používání zvířat poukazuje na mezinárodní kynologickou federaci FCI, ta umožňuje soukromým bezpečnostním službám výcvik psů podle zkušebního řádu IPO-V.

Klíčová slova: služební pes, průmyslu komerční bezpečnosti , legislativa, mezinárodní kynologická federace

ABSTRACT

This bachelor work dissertate about legally security problem usage service dogs in industry commercial safeness. In work are explained and described conception service dog, training dogs, using dogs, exercise dogs in industry commercial safeness as well as correct care of dogs. Work bring out problems usage service dogs in industry commercial safeness, where main point is legislation that the at training and employment animals reverse on federation cynology international FCI, the makes it possible to private safety service training dogs according to test regulations IPO-V.

Keywords: service dog, industry commercial safeness , legislation, federation cynology international

Na tomto místě bych rád poděkoval panu JUDr. Ladislavu Pávkovi, vedoucímu bakalářské práce, a také JUDr. Vladimíru Lauckému, za cenné připomínky, podnětné rady a odborné vedení, kterými přispěli k vypracování této bakalářské práce.

Každý autor by měl zvážit svou práci a ptát se: „Bude z ní mít prospěch lidstvo?“

NACHMAN Z BRACLAVI

Prohlašuji, že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků, je-li to uvolněno na základě licenční smlouvy, budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne 29. května 2007

.....
Podpis diplomanta

OBSAH

ÚVOD	8
1 POJEM SLUŽEBNÍ PES, VÝCVIK A POUŽITÍ	9
1.1 POJEM SLUŽEBNÍ PES	9
1.1.1 Typy psů pro kynologickou ostrahu.....	9
1.2 VÝCVIK SLUŽEBNÍCH PSŮ	10
1.3 METODY A RADY VÝCVIKU PSŮ PRO PKB	10
1.3.1 Elementární výcvik	10
1.3.2 Hlavní chyby psovoda při výcviku:	12
1.3.3 Speciální výcvik.....	15
1.3.3.1 Výcvik psů pro obranné práce	15
1.3.3.2 Výcvik psů na pachové práce	16
1.3.3.3 Využití pátracího psa	22
1.3.4 Okolnosti, které ztěžují nebo ulehčují výcvik.....	23
1.4 POUŽITÍ PSŮ	24
1.4.1 Použití cvičeného psa podle STATUTU SOUKROMÉ DETEKTIVNÍ SLUŽBY	24
1.4.2 Označení objektu střeženého psa	26
2 ÚLOHA PSA V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI	27
2.1 ZPŮSOBY POUŽITÍ CVIČENÉHO PSA:	27
2.2 VÝHODY POUŽITÍ CVIČENÝ PSŮ	28
2.2.1 Studie.....	28
3 SOUČASNÁ LEGISLATIVA A PRÁVNÍ NÁZORY NA POŽÍVÁNÍ PSŮ V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI	29
3.1 LEGISLATIVA UPRAVUJÍCÍ CHOV ZVÍŘAT	29
3.1.1 Zákon o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů č. 166/1999 Sb.....	29
3.1.2 Zákon na ochranu zvířat proti týrání č. 246/1992 Sb.....	31
3.2 LEGISLATIVA KTEROU SE ŘÍDÍ BEZPEČNOSTNÍ PRACOVNÍK SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBY	32
3.2.1 LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD	33
3.2.2 Občanský zákoník č. 40/1964 Sb.	33
3.2.3 Zákoník práce č. 262/2006 Sb.....	33
3.2.4 Trestní zákon č. 140/1961 Sb.....	33
3.2.5 Trestní řád č. 141/1961 Sb.	33
4 KYNOLOGICKÁ STRÁNKA PROBLÉMU	34
4.1 PÉČE O PSA	34
4.2 STRAVOVÁNÍ PSŮ	34
4.3 SHRNUTÍ ZÁSAD PRO KRMENÍ PSŮ:	38
4.4 VETERINÁRNÍ PÉČE O PSY	38
4.4.1 Nejčastější nemoci služebních psů.....	40

4.4.2	Běžní vnější paraziti	41
4.4.3	Péče o nemocného psa	42
4.4.4	Preventivní a denní péče o psa	43
ZÁVĚR.....		44
ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ.....		45
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....		46
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK		47
SEZNAM OBRÁZKŮ		48
SEZNAM PŘÍLOH.....		49

ÚVOD

Úkolem této práce bylo shromáždění co nejvíce informací k danému problému využití služebních psů v průmyslu komerční bezpečnosti - (dále jen PKB). Tyto informace mají pomoci vyvrátit vědomí, že psy se nemůžou využívat v PKB.

K vytvoření této práce přispěla úvaha pana JUDr. Ladislava Pávka. Který ve své úvaze uvádí, zda mohou soukromé bezpečnostní služby - (dále jen SBS) při bezpodmínečném dodržování právního řádu České republiky oficiálně používat služebních psů. Odvolává se výhradně na zákon 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. Tento zákon zakazuje vychovávat, cvičit nebo účelově používat zvíře k agresivnímu chování. Omezení se netýká chovatelských sdružení nebo organizací podle zkušebních řádů uznaných Mezinárodní kynologickou federací (FCI) a stanoveným ozbrojeným silám, ozbrojeným bezpečnostním sborům nebo obecní policii. Dále je v úvaze uvedeno, že výraz služební pes se uvádí pro SBS zbytečně a také neprávem. Také podotýká, že podle § 13 nutné obrany se může využít jakéhokoliv psa, nejenom psa s výcvikem.

Proto tato práce zahrnuje materiály nejenom z hlediska práva, ale věnuje se problematice i z oboru kynologie a PKB. Práce rozebírá výcvik psů, pojem služební pes, použití psů, úlohu psů v PKB. Tyto témata mají přiblížit problematiku PKB, pro dokázání oprávněnosti použití služebních psů v průmyslu, který má hlavním cílem ochranu majetku a osob.

1 POJEM SLUŽEBNÍ PES, VÝCVIK A POUŽITÍ

1.1 Pojem služební pes

Název služební pes označuje, že jde o majetek SBS. Služební pes je v průmyslu komerční bezpečnosti z hlediska práva věc o kterou se musíme starat podle zákona na ochranu zvířat proti týrání a o veterinární péči zvířat. Služební pes je pro PKB dalším a standardním využitím prostředku při práci, kde hlavním cílem pro nás je nejenom zisk, ale hlavně patří mezi nabídku pro klienty, kterou můžou po nás požadovat.

1.1.1 Typy psů pro kynologickou ostrahu

Psy lze rozdělit do dvou kategorií:

1) psi všestranní

hlídací/hlídkoví

služební/pátrací

2) psi specialisté se zaměřují na

vyhledávání omamných a psychotropních látek

vyhledávání výbušnin a nástražných výbušných systému

vyhledávání zbraní, střeliva a munice

vyhledávání mrtvol, lidských pozůstatků

využití psů na metodu pachové identifikace

Psi všestranní se využívají k přímému výkonu služby v průmyslu komerční bezpečnosti a budeme se jimi dále zabývat. U psu *hlídacích/hlídkových* je kladen větší důraz na obranné práce, především na razantní zákroky proti pachateli, likvidace výtržnosti a průzkumy objektu. I pes hlídkový musí zvládat pachové práce ve frekvenci i terénu. Na psy *služební/pátrací* jsou kladeny vysoké nároky především u sledování pachových stop, vyhledávání nábojnic, vyhledání věcí. Samozřejmě, že pes s pátrací kategorií musí být schopen zadržet pachatele, ochránit psovoda a provést průzkum objektu s označením úkrytu osoby.

Psi specialisté jsou psi se specializací vyhledávání drog jsou využíváni při kontrole osob, zavazadel, dopravních prostředků a rovněž při domovních prohlídkách. Psovodi spolupracují s pracovníky protidrogové centrály a podílejí se na odhalování závažné, především organizované trestné činnosti. Psi mohou nález těchto látek označovat štěkáním. Místo nálezů pes označuje i hrabáním a podobně. Psi s touto specializací jsou využíváni od roku 1984.

1.2 Výcvik služebních psů

Podle legislativy ČR podrobit zvíře výcviku můžeme pouze chovatelskými sdruženími nebo organizacemi podle zkušebních řádů uznaných Mezinárodní kynologickou federací FCI. Výcvik u většiny psů, i se složenou zkouškou z výkonu v rámci sportovní kynologie, neodpovídá potřebám SBS. Výjimku tvoří zkušební řád pro mezinárodní předzkoušku pracovních psů FCI **IPO – V**, kde je výcvik veden k praktickým situacím. SBS by měla psovoda se služebním psem přezkoušet a to zkušeným pracovníkem - psovodem. Rovněž by měl být pes v rámci výkonu ostrahy prověřen, zda je schopen zasáhnout v případě napadení objektu. Za tímto účelem se provádí uměle vyvolané narušení objektu - aktivizace, kterou provádí proškolený figurant v ochranném oděvu. Psi takto přezkoušení odborníkem, by měli získat osvědčení.

1.3 Metody a rady výcviku psů pro PKB

1.3.1 Elementární výcvik

Výcvik psu se má provádět tak, aby se maximálně přibližoval podmínkám jejich budoucího praktického použití. Proto je nutné střídat prostředí, měnit terén i denní dobu. Stálým upevňováním a opakováním podmíněného reflexu, spojováním několika podmíněných reflexu v jeden cvik vypracujeme u psa na jeden podnět složitou činnost, kterou nazýváme návyk.

Při organizování výcviku je nutné dodržovat tyto zásady:

- 1) v celém procesu výcviku musí být dodržena plánovitost, systematičnost a soustavnost;

- 2) pokud sám psovod nezvládne metodiku a techniku daného cviku, nemá začínat s výcvikem psa;
- 3) veškerý výcvik má vést k upevnění kontaktu mezi psovodem a psem;
- 4) na každý cvik je nutné stanovit v jakých sériích se bude opakovat, aby se upevnil;
- 5) v případě, že je možné cvičit dvoufázově, ráno a večer, zaručují se nové cviky při ranním cvičení a při večerním se opakují;
- 6) aby byl cvik v začátku výcviku upevněn, je nutné jej opakovat v rozmezí dvou dnů znovu v sérii cviků jdoucích bezprostředně za sebou při použití nepodmíněných podnětu;
- 7) jakékoliv násilí proti psu při výcviku ze strany psovoda nebo pomocníka má být spojováno pouze s přinucením při vypracování podmíněného reflexu nebo potlačení nežádoucí činnosti. Trestání psa ve smyslu lidského chápání je narušování kontaktu a vede k vypracování pasivní obranné reakce;
- 8) za každý splněný cvik musí být pes pochválen a odměněn pamlskem. To nejen upevňuje kontakt se psovodem, ale zvyšuje i aktivitu při výcviku;
- 9) k výcviku psa musí být vhodné pomůcky, které má psovod správně používat;
- 10) krmit se mají psi zásadně po výcviku.

Rozlišujeme čtyři **základní metody výcviku**: mechanickou, chuťově dráždivou, kontrastní a napodobovací.

Mechanická metoda spočívá v tom, že podmíněné podněty se při výcviku upevňují pouze nepodmíněnými podněty mechanickými, jako je přinucení k požadovanému výkonu. Výhodou této metody je rychlost vytvoření podmíněných reflexu a jejich pevnost, nevýhodou pak narušování dobrého kontaktu mezi psovodem a psem, nebezpečí vytvoření pasivně obranné reakce a u těch, kteří mají velkou dráždivost, též nebezpečí podráždění. Této metody používáme k přerušení nežádoucí činnosti, odmítání potravy a rozvíjení zloby. Nelze jí použít u cviku vyžadujících aktivitu a při výchově štěnat. Při zneužití uvedené metody pes provádí cvik pouze ze strachu.

Chuťově dráždivá metoda je založena na využití potravy jako podnětu, jímž se upevňuje povel. Zvyšuje se aktivita psa k vykonání požadovaného cviku. Výhodou chuťově dráždivé metody je upevňování kontaktu mezi psem a psovodem a rychlé vytváření podmíněných

reflexu. Nedostatkem je jejich nepevnost. Tato metoda je vhodná především při výchově mladých psů a při pachových disciplínách.

Kontrastní metoda je spojení mechanické a chuťově dráždivé metody. Je nejpoužívanější a tvoří základ metodiky výcviku. Při ní se mechanické podněty používají k přinucení psa, tj. provedení požadovaného cviku. K potlačení negativního vlivu mechanických podnětů a k upevnění výkonu se použije jako odměny pamlskek. Metoda v sobě spojuje všechny klady metody mechanické a chuťově dráždivé.

Napodobovací metoda spočívá ve využití vycvičeného psa, s nímž nevyvíčený provádí společný výcvik. Používá se především při výchově štěňat, společně s fenou nebo vycvičeným psem. Je nutné ji kombinovat s individuálním výcvikem, aby se nevytvořila nežádoucí spjitost na činnost pouze ve smečce.

Úspěch výcviku psa závisí na vlastnostech a schopnostech cvičitele, který je vůči němu velmi složitým podnětem. Proto musí psovod věnovat stálou pozornost přesnému vydávání povelu, pohybům, intonaci, mimice, ale i oděvu, který při výcviku používá.

Dříve než cvičitel přistoupí k výcviku je nezbytné, aby si promyslel, vedle správné povelové techniky, i rytmus pohybu. Každá rychlá změna polohy zvyšuje bdělost psa. Naopak pomalé pohyby snižují pozornost a vyvolávají útlum. Tam, kde je zapotřebí rychlost a aktivita psa, musí být energičnost povelu provázena důraznými pohyby psovoda.

Úroveň připravenosti cvičitele, jeho charakter, zájem o práci se psem a správný vztah k němu mají rozhodující význam pro úspěch výchovy, výcviku a praktického použití. K těmto vlastnostem cvičitele dále patří rozhodnost, smělost, náročnost a trpělivost.

Ten, kdo chce pomoci psa ukázat svoji nadřazenost a realizovat tak vlastnosti, které jinak nemůže uplatnit, by neměl cvičit. Výcvik nelze nikdy zaměňovat s týráním.

Každého zdravého psa je možné vycvičit k některému z cviku tak, aby byl platným společníkem a pomocníkem člověka. Nesprávným výcvikem se může cvičitel dopustit celé řady chyb, které ztěžují nebo znehodnocují výcvik.

1.3.2 Hlavní chyby psovoda při výcviku:

- 1) zlidšťování psa bez ohledu na jeho individuální vlastnosti a schopnosti. To vede k vyžadování nesplnitelných úkolů;

- 2) hrubé zacházení, které narušuje kontakt mezi psovodem a psem;
- 3) nesprávné používání podnětu jak podmíněných, tak nepodmíněných;
- 4) časté a nesprávné používání zákazu a přinucení snižuje aktivitu; pes se výcviku bojí.

K chybám cvičitele patří také působení tzv. nežádoucích spojitostí. Jejich podstatou je vytvoření podmíněných reflexů nesprávným výcvikem. Například psovod ve snaze zabránit nežádoucímu výkonu psa dá povel „Fuj!“ a ihned po té dá povel „Ke mně!“. Po vyplnění povelu „Ke mně!“ dostane pamlsek. Opakují-li se tyto povely několikrát za sebou, bude vždy po vykonání povelu „Fuj!“ přibíhat k psovodovi. Tím povel „Fuj!“ nabývá stejného významu jako povel „Ke mně!“.

Při soustavném pokládání stop ve stejném směru, vždy stejným způsobem a stejným pomocníkem, se u psa objeví nežádoucí spojitost na tyto stále se opakující okolnosti. V jiných podmínkách nebude cvik plnit.

Na kontrolní stopě se cvičitel často dopouští velmi vážné chyby tím, že před předmětem na stopě nebo úhlem psa přidržuje. Přidržení se stane podnětem k tomu, aby na stopě zastavil nebo změnil směr postupu.

Nejčastěji se vytváří nežádoucí spojitost na ochranný rukáv nebo ochranný oděv pomocníka. U mnoha psů se nežádoucí spojitost na tyto ochranné prostředky vytvoří do té míry, že se vrhají na rukáv nebo oblek bez povelu, ať jsou kdekoliv. Aby se tomu předešlo, dáváme tyto předměty do kotce, nebo je obléká sám cvičitel a v době cvičení k poslušnosti se pomocník prochází s těmito prostředky v jejich blízkosti. Také je nutné střídat ochranný rukáv s manžetou skrytou pod oblekem.

Pomocník může svojí činností značně ovlivnit výcvik, a to kladně i záporně. Proto za pomocníky při výcviku se musí vybírat lidé, kteří znají základy výcviku psů, dovedou správně reagovat na jejich chování a nebojí se.

Základním výcvikem psa jsou **cviky poslušnosti a obratnosti**. Cviky plánovitě a účelně prováděnými docílujeme absolutní poslušnosti psa, kterou potřebujeme k spolehlivému provádění naučených výkonů. Výcvik v poslušnosti je podmínkou při dalším výcviku psa pro speciální výkony, jako je obrana a pachové práce. Proto musí být cvikům poslušnosti věnována patřičná péče a náročnost, zvláště pokud jde o naprostou důslednost v provádění cviku. Je však nutné, aby v první řadě sám psovod pracoval důsledně a nespokojoval se jen

s částečnými výkony. Polovičaté a nedbalé provádění cviku má nepříznivý vliv na úroveň výkonu psa a podporuje jeho selhávání ve výkonech těžších a složitějších.

Výcvik psa v poslušnosti zaměřujeme podle stáří, schopností a výcvikových vloh psa. V každém případě musíme výcvik učinit psovi zajímavým a nesmíme psa cvičit do únavy. Pokud jde o povahu psa, setkáváme se se psem, který chápe rychleji, pracuje ochotně, jiný chápe hůře, pracuje pomalu; nebo je při výcviku vzdorovitý a neochotný. V takových případech záleží na schopnostech psovoda, jak dovede psychologicky vystihnout příčinu a podle toho výcvik usměrnit.

Povely, na které učíme psa provádět výkony, nesmí psovod měnit ani je zkomolit a musí je vyslovovat zřetelně. Rovněž posunky rukou nesmí být měněny a musí být prováděny takovým způsobem, aby je pes mohl postřehnout. Váhavé nebo nerozhodné povely způsobují pomalé a nepřesné provádění cviku: Psovod musí trvat na tom, aby pes určitý naučený výkon, který od něho požaduje, vykonal na jeden povel, rychle a přesně. Psovod nesmí nic slevit s dokonalého provedení cviku dokud jej pes nesplnil, ovšem za předpokladu, že se tomuto cviku naučil a že ho ovládá. Nevykonal-li pes nařízený mu cvik správně, musí psovod pátrat po příčině, a to nejdříve u sebe, pak teprve u psa. Zkoumá, zda se sám nedopustil chyby při udělení rozkazu buď nesprávným povel, nesprávným pohybem těla, anebo zda nepožadoval výkon, který pes ještě neovládá. Je-li psovod přesvědčen, že se nedopustil chyby, hledá příčinu u psa a zde zkoumá, zda pes nejeví známky onemocnění, zda není unaven, anebo zda běží jen o dočasný nezájem a nechuť k práci. Podle toho učiní potřebná opatření. Za neprovedený nebo nepřesně provedený výkon nesmí psovod nikdy psa trestat, ale znovu, klidně a bez křiku cvik opakuje. Po správně provedeném cviku psa pochválí, případně odmění pamlskem.

Jednou z příčin selhávání výkonu je, jak již bylo uvedeno únava. Nic nemůže psa tak unavit a nepříznivě na něj působit jako neustálé provádění stejného cviku, nebo stejné činnosti. Tím se otupuje pozornost psa, pes ztrácí zájem o výcvik a ochotu k práci, nastává ochranný útlum, který byl již vysvětlen při vyšší nervové činnosti. Nácvik nového výkonu nemá trvat příliš dlouhou dobu a mají být do něho vsunuty krátké přestávky, v nichž popřejeme psovi odpočinek a rozptýlení.

Při výcviku má pes neustále pozorovat svého psovoda a nesmí svou pozornost odvádět rozhlížením se nebo sledováním událostí v okolí. V takovém případě psovod použije zakazovacího způsobu vyslovením slova "FUJ" a trhnutí vodítkem. Celý výcvik stavíme na

poměru mezi psovodem a psem, na příjemných a nepříjemných pocitech. Příjemné pocity vyvoláváme u psa pochvalou, pohlazením, poplácáním a odměnou pamlskem. Nepříjemné pocity pokáráním a trhnutím vodítkem, nikdy však nesmíme nepříjemný pocit vyvolat udeřením psa vodítkem.

Z počátku provádíme výcvik na takových místech, kde nejsou rušivé podněty. Ty odvracejí pozornost psa od prováděného výkonu. Poté postupně přecházíme s výcvikem do rušivých míst, abychom vytvořili u psa návyk pracovat kdekoliv za každých podmínek. Před cvičením musí být dána psovi možnost k proběhnutí a k tomu, aby se mohl vyprázdnit. Nebude pak při výcviku rušen a bude se moci plně soustředit. Rovněž nesmí být pes bezprostředně před výcvikem krměn, protože pocit nasycenosti vyvolává touhu po klidu, která je často příčinou lenosti, případně vyvolá neochotu k práci.

1.3.3 Speciální výcvik

Pro využití SBS jsou důležité především **obránné práce** a tedy jejich výcvik. Z **pachových prací** je to potom praktický výcvik psa stopování v terénu.

1.3.3.1 Výcvik psů pro obranné práce

Pod pojmem obranné práce zahrnujeme celou sérii cviku, které musíme psa naučit v období předvýchovy, výcviku a tréninku. Při výcviku v obranných pracích cvičíme psa na základě vrozených vlastností a smyslu, zejména pak čichu, zraku, sluchu, rychlosti a obratnosti.

Cílem cviku je naučit psa v obranných pracích těmto výkonům:

- 1) ochraně psovoda před útokem,
- 2) zadržení prchající osoby a střežení při osobní prohlídce,
- 3) zneškodnění prchající osoby i když klade odpor i se zbraní v ruce,
- 4) zabránění útěku eskortované osobě,
- 5) prohledávání rozlehlých terénních prostorů objektu, s cílem nalezení ukrytých nebo
- 6) odhozených věcí, nebo ukrytých osob,
- 7) včasnému avizování blízkosti osoby, která je ukryta nebo se ke stanovišti hlídky přibližuje,

K nácviku obranných prací má psovod přistupovat když má psa dobře připraveného, nebo dobře rozpracovaného v poslušnosti, a to hlavně v ovladatelnosti. Cviky obrany nacvičujeme se psem v metodicky správném poradí, a to vždy tak, aby byla dodržena zásada od jednoduchého ke složitějšímu.

Psovod musí dbát, aby již od mládí bylo u psa pěstováno sebevědomí, zlobivost a dokonalá zvladatelnost. Pro nácvik psa v obranných pracích je mnohdy nepřekonatelnou překážkou jeho bázlivost nebo naopak přílišná ostrost spojená s naprostou neovladatelností. Proto se pro nácvik této disciplíny nehodí psi povahově slabí, bázliví a ustrašení. Naopak pro nácvik obranných prací vyhovují psi nebojácní, útoční, tvrdí, ale dobře zvladatelní. Jde o typ silný a vyrovnaný v nervových procesech.

Při výcviku psa v obranných pracích se musí dodržet zásada, aby pes z každého zákroku vyšel vždy jako vítěz. Poraženým musí vždycky být pomocník (figurant). Tím je u psa, upevňována jistota, sebevědomí a odvaha, tedy vlastnosti které jsou potřebné pro výkon služby.

Psovod při tomto výcviku musí používat různé ochranné pomůcky, jako jsou například ochranná vesta, ochranný rukáv, ochranný oděv (kabát, kalhoty), sako ochranného oděvu atd.

1.3.3.2 Výcvik psů na pachové práce

Výcvik psu v pachových pracích je jeden z nejnáročnějších z celé výcvikové práce. Je velmi náročný na vůli, jejich vztahu k práci se psem a v žádném případě se neobejde bez základních znalostí fyziologických procesu nervové soustavy psa, jeho citlivého analyzátoru.

O psu víme dobře, že je svým původem šelma psovité. Typickým a charakteristickým jevem pro tento druh zvířat je obstarávání si potravy lovem v době, kdy život v přírodě se ubírá na určitých úsecích ku spánku, a to v podvečerním soumraku. Právem je proto dodnes jeho začlenění do skupiny zvířat šerosvitu. Proč o tom hovoříme? Jelikož příslušnost k této skupině zůstává psovi dodnes a my si musíme i v tomto směru určité zákony přírody respektovat. Projevuje se to hlavně při stopování, kde pes lépe pracuje v době večerní a noční, ale již méně dobře pracuje v době denní, zejména za poledne. Jsou to úkazy přirozené. Jednak příslušností psa k dané skupině a za druhé, existencí vlivu, působících na pachovou stopu v určité denní či noční době, a to buď kladně nebo záporně.

Tyto vlivy budou podrobně rozebrány v následujících kapitolách. Jsou to úkazy z části vědecky prozkoumané na úseku vzniku pachové stopy a o vlivu působícím na ni v různých směrech.

Dalším neméně důležitým činitelem ve stopařské práci je vliv samotné osoby - psovoda. Ne každý psovod a také ne každý pes se pro tuto práci hodí. I zde jako v každé práci je zapotřebí určité talentovanosti. Do další práce by také neměla chybět praktická zkušenost, kterou psovod získává pod neustálým odborným dohledem a vedením. Každé počínání a tady nevyjímaje práci ve stopování, musí mít určité cíle, ale vždy s převahou dobrovolnosti k dané práci. Zdůrazňujeme to proto, že hlavně ke stopařské práci je zapotřebí člověka s pevným odhodláním dosáhnout požadovaného cíle i přes úskalí a potíže jako je nepřízeň počasí, nedostatek času, neúspěchy ve výcviku aj.

VÝCVIK PSA K VYPRACOVÁNÍ STOPY

Povel: „Stopa!“.

Podmíněné podněty: aporty a pomocník.

Nepodmíněné podněty: pamlsek, potrava.

Pes musí být připraven k samostatnému vyhledávání stopy, určení jejího směru a k aktivnímu sledování pronásledované osoby.

Před výcvikem ve sledování stop je nutné psa vycvičit k zadržení osoby a aportování.

POČÁTEČNÍ VÝCVIK PSA NA STOPĚ

První výcvik se provádí skupinově na zesílených stopách, nejlépe ráno za rosy v trávě, s cílem vytvořit u psa takový reflex, aby na povel „Stopa!“ sledoval její pach. Skupina psovodu se společně se psy postaví do rady s rozestupy 15 m až 20 m. Označí výchozí místo, z něhož našlápne každý psovod se psem rovnou stopu 80 m až 100 m dlouhou. Konec stopy rovněž označí a vrátí se po ní zpět k začátku, kde se postaví do směru, dají povel „Stopa!“ a vedou psy na krátkém vodítku. Přitom opakují povel „Stopa!“. Na konci stopy každý psovod psa odmění pamlskem a po 2 až 3 minutách postupuje stejným způsobem zpět. Pak si psovodi vymění místa a výcvik se opakuje až do vystřídání na všech stopách. U psu, kteří o stopu nejeví zájem, je možné ji uměe zesílit, nejlépe močí psa.

Po vytvoření reflexu na povel „Stopa!“ pokračuje výcvik na ztížené stopě. Jeden ze psovodu ji se psem našlápne do čtverce o straně 50 m. Druzí psovodi tuto stopu

vypracovávají tak, že zatímco první začíná vypracovávat poslední úsek stopy, další zahajuje stopování. V dalším zaměstnání se stopy navzájem kříží. Vypracovává-li pes spolehlivě zesílenou stopu, provádí se jeho výcvik na nezesílených stopách psovoda.

U tohoto způsobu psovod přiváže psa na dlouhé vodítko ke kolíku, vezme předmět k aportování, s kterým si před ním hraje, tím ho dráždí a obrací jeho pozornost k předmětu. Jakmile je pes dostatečně podrážděn, psovod odejde obloukem na vzdálenost 70 m až 100 m. Pokud to pes vidí, pohazuje předmětem před sebe, na konci stopy jej položí a vrací se přesně po stopě. Potom psa odváže a vede po stopě tak, jakoby ho vedl po stopě pomocníka. Jakmile pes na konci stopy předmět zvedne, odebere mu jej, pochválí ho a dá mu pamlssek. Jakmile pes přesně sleduje stopu psovoda 1 hodinu starou, 500 m dlouhou a kříženou cizími stopami, přechází se k vypracování stop pomocníka. Psovod psa přiváže a položí u něho předmět. Na takovou vzdálenost, aby se k němu nemohl dostat. Pomocník vychází z úkrytu, přichází ke psu, vezme předmět a malým obloukem jej odnese do vzdálenosti 100 m až 200 m. Na konci stopy předmět položí a ukryje se ve vzdálenosti 10 m až 15 m. Ihned po ukrytí pomocníka vede psovod psa po jeho stopě. Jakmile ji vypracuje a předmět zvedne, psovod ho pochválí, dá mu pamlssek a vede dále po stopě až k pomocníkovi. Zde, podle stupně aktivity psa, může dojít k jeho zadržení, nebo pouze k vydráždění psa.

Místo předmětu je možné použít misky s potravou. V tomto případě ji pomocník staví na konci stopy a sám se ukryje 5 m až 10 m od misky. Přijde-li pes k misce a začne žrát, vyběhne pomocník z úkrytu a snaží se ho od misky odehnat. Přitom psovod vodítkem psa odtahuje, aby ji mohl pomocník vzít a vytvořit druhou stopu. Na jejím konci pomocník misku postaví, sám jde zpět 5 m až 10 m a ukryje se. Pes nejprve najde pomocníka, ten se ho snaží vydráždít a nechá se zadržet. Po zadržení psovod psa odvede k misce a nechá ho nažrat.

Při prodlužování stop, zejména v terénu, v němž psovod nemůže sledovat pomocníka při jejich pokládání (pro přesné vedení) se tyto vypracovávají s kontrolorem. Pomocník našlápne stopu do kruhu, aby ji ukončil v blízkosti začátku a vrátí se k psovodovi. Psovod psa navede na stopu. Pomocník, jako kontrolor, postupuje mimo položenou stopu 10 m až 15 m za psovodem. Jeho úkolem je sledovat činnost psovoda a psa. Při ztrátě stopy, pokud to psovod sám nepozná, ho upozorní a upřesní její další průběh. Stopa je ukončena aportem. Funkci kontrolora má provádět zkušený psovod, který je schopen odstraňovat

chyby. Na kontrolních stopách se psovod učí poznávat projevy chování psa při sledování stop.

OZNAČOVÁNÍ PŘEDMĚTU PŘI STOPOVÁNÍ

Povel: „Lehni!“.

Nepodmíněný podnět: působení obojku a pamlsek.

Psovod začne s výcvikem na vlastní čerstvé stope, na níž položí 5 předmětů vzdálených od sebe 20 m až 25 m. Vezme psa na dlouhé vodítko, podvleče mu je mezi předníma nohama a navede ho na stopu. Jakmile přijde k předmětu, ještě před uchopením dá povel „Lehni!“ a trhne vodítkem. Pak přijde, předmět zvedne, psa pochválí a pokračuje v postupu po stope k dalšímu předmětu až do konce stopy.

Tento samostatný cvik se v dalším výcviku spojuje s označováním předmětu na každé stopě.

VYHLEDÁNÍ STOPY

Povel: „Hledej!“.

Pomocný povel: „Stopa!“.

Cílem cviku je naučit psa samostatně vyhledávat začátek stopy i tehdy, byla-li při sledování ztracena. S výcvikem se začíná v době, kdy pes začne sledovat cizí stopu. Pomocník vytvoří ve vhodném terénu několik kontrolních 50 m dlouhých stop, vzdálených od sebe 15 m až 20 m. Na konci zanechá předměty.

Psovod vezme psa na dlouhé vodítko. Ze vzdálenosti 20 m s ním začne po vetru postupovat tupým úhlem ke stope a dává povel „Hledej!“. Jakmile pes přijde na stopu a začne k ní přičichávat, dá psovod povel „Stopa!“. Po nalezení předmětu ho odmění pamlskem, vrátí se k začátku druhé stopy a cvik opakuje. Byl-li pes cvičen sledovat stopu pomocníka a na jejím konci ho zadržet, ukryje se i při tomto výcviku.

Ověření schopností psa k vyhledávání stopy se provádí na tzv. pachovém žebříku tak, že jeden pomocník vytvoří na stejném terénu stopy 50 m dlouhé, vzdálené od sebe minimálně 30 m. V hodinových intervalech je vytvořeno 5 až 6 stop tak, aby vítr vál od nejstarší k čerstvé. Psovod vypouští psa k vyhledávání nejstarší stopy. Všechny musí být pro psovoda přesně kontrolovatelné. Jakmile jsou u psa vypracovány pevné podmíněné reflexy k

vyhledávání a aktivnímu sledování stopy staré 1 hodinu a dlouhé až dva kilometry, přistupuje se k vypracování návyku rozlišování zápachu stop. Přitom se dále ztěžuje výcvik. Stopa se kříží jednou a potom několikrát dalšími stopami. Na začátku výcviku musí být správná stopa mladší než ta, která ji kříží. Vedle stopy se postaví i další pomocníci, mezi nimiž musí pes procházet, aniž by se na ně vrhal. Rovněž na konci se provádí rozlišování osob ze stopy. Za tím účelem se pomocníci na počátku výcviku stavějí na několik metru kolem hlavního pomocníka, k němuž musí pes po stopě dojít.

Rozlišování stop z předmětu nebo z koncentrovaného pachu se nacvičuje tak, že pomocník na jejím začátku pohodí předmět a našlápne ji. Druhý pomocník našlápne ve vzdálenosti 2 m až 3 m od ní stopu souběžnou. Psovod vezme přes igelit předmět prvního pomocníka, vloží jej do igelitového sáčku, z něhož dá psu načichat a dává povel „Čichej!“. Po povelích „Hledej!“ - „Stopa!“ nechá psa postupovat nejprve ke stopě druhého pomocníka. Zachytí-li ji, dá mu ve výhrůžné intonaci povel „Hledej!“ a pokračuje v postupu ke stopě prvního pomocníka. Na jedné stopě opakuje tuto činnost 4krát až 5krát. Při každém správném nalezení stopy psa odmění pamlskem.

Výcvik se ztěžuje tím, že psovod snímá pach ze stopy na bez pachovou látku, kterou ukládá do igelitového sáčku. Tím nahrazuje předmět pomocníka. Takto vytvořené pachové konzervy pak využívá jak při rozlišování předmětu, osob a stop, tak při ztrátě stopy, kdy z tohoto předmětu dává psovi načichat.

Další ztížení výcviku se provádí střídáním stop pro psovoda kontrolovatelných se stopami nekontrolovatelnými, které se vytvářejí v blízkosti a přes obydlí a místa. Současně trasy vedou přes cesty a vodní překážky. Délka a stáří stopy se prodlužuje podle stupně výcviku až na 4 hodiny a 2 kilometry.

V praxi je mnohdy nutné, aby pes vypracoval i zpětnou stopu. Musí se vzít v úvahu, že zpočátku nebude ihned sledovat zpáteční stopu pomocníka, protože jde pudově po stopě vždy ve směru zdroje pachu. Proto se tyto stopy vytvářejí čerstvé a zanechává se na nich více předmětu.

Ve speciálním výcviku se připravují psi k vypracování stop na frekvenci. Metodika i technika výcviku se odlišuje pouze v tom, že většina stop je prováděna na komunikacích a v obydlích osadách s důrazem na jejich přesné vypracování, diferenciaci na cestách a vypracování návyku za rušivých podmínek provozu.

Závěrečný výcvik pro praktické použití psu se provádí tak, že po jejím vypracování se na konci stopy provede zadržení pomocníka, průzkum terénu k nalezení odhozených předmětu a zpáteční průzkum osy postupu pomocníka.

Při výcviku psa ve stopování musíme dodržovat tyto zásady:

- při počátečním výcviku musí psovod znát průběh stopy, přesně vedět, kde se lomí a kde jsou položeny předměty, aby podle chování psa přesně poznal, kdy sešel ze stopy a zda se jí snaží opět najít,
- při uvedení psa na stopu se musí psovod zastavit nejméně 2 m od jejího začátku, aby mu svým vlastním pachem neztěžoval nalezení. Jakmile ji navětrí a začne sledovat, stojí psovod na místě a povoluje vodítko tak, aby pes ušel asi 7 m. Teprve potom přistoupí k jeho sledování, přičemž postupuje opodál od stopy na její závětrné straně,
- přeběhne-li pes lom stopy a nesnaží se ji znovu nalézt, psovod ho zastaví a opakováním povelu „Hledej!“ přinutí k jejímu opětovnému nalezení a sledování. Přitom se psovod nesmí zastavovat na úhlu stopy, ale nejméně 3 m před ním a poněkud stranou. V době, kdy stopu hledá, musí psovod zvednout vodítko, aby se nepletlo pod nohama psa a neznepokojovalo ho. Teprve, když stopu našel a sleduje ji, může psovod pokračovat v jeho sledování,
- při počátečním výcviku není správné psa nutit k tomu, aby nalezený předmět přesně označil. Psovod se musí spokojit s tím, že o něho projeví zájem. V tomto případě psa pochválí a odmění. Teprve, pokud s velkým zájmem sleduje stopu, je nutné postupně upřesňovat označování předmětu,
- při používání nepodmíněných podnětu (vydráždění pomocníkem, předmětem a krmivem, zejména při pachových disciplínách) musí psovod bedlivě uvážít, který z nich je pro psa nejvhodnější. Zde je třeba udržovat individuální přístup. Osvědčuje se střídání předmětu spojených zpravidla se zadržením pomocníka na konci stopy,
- jakékoliv násilí, křičení a trestání psa při práci na stopě je nepřijatelné. K udržení jeho vysoké aktivity se musí maximálně využívat všech druhů povzbuzení,
- terén pro sledování stop se musí často střídát, aby si pes nezvykl sledovat stopy pouze v jednom prostředí,

- kromě střídání pomocníku se musí střídat i jejich obuv. Vedle stop jednoho pomocníka je nutné vytvářet stopy i pomocí skupin pomocníků jdoucích za sebou a vedle sebe. Rovněž ukončení stop se nesmí volit stejně. Pomocníci se mají ukrývat v opuštěných objektech, houštinách a na stromech,
- výcvik musí být záměrem k tomu, aby pes sledoval čerstvou stopu rychle a přesně tak, aby mohl být pomocník dostižen,
- při sledování stopy se musí vždy hodnotit síla vetru, počasí, složení pudy, síla podnětu a fyzický stav psa.

1.3.3.3 Využití pátracího psa

Nejčastějším způsobem využití pátracího psa je vyhledávání pachatelů po pachové stopě. Při práci na stope hraje hlavní roli lidský pach (každý člověk má svůj osobitý pach), roli hrají i pachy vedlejší (pachy obydlí, povolání, kosmetických přípravků apod.). Tyto pachy se vsakují do oděvu a obuvi právě i jako jeho osobitý pach a člověk je pak nositelem komplexního pachu, který zanechává.

Pátrací pes musí umět tyto pachy rozlišovat, vytvořit si pro ně paměť a nepřepojovat se na pachy jiných osob.

Dalším faktorem úspěchu jsou odborné znalosti psovoda. Psovod má být vyslán na všechny případy, kdy není předem vyloučeno použití pátracího psa (např. rozsypané koření). V takovémto případě je výhodný nálezný předmět, který bude nositelem pachové stopy, tuto sejmeme a psa nasadíme 5 - 6 metru od rozsypaného koření. Pes tuto stopu vypracuje vždy, otázkou je jak psovod podle podezření nasadí znovu pachovou stopu.

Po příjezdu na místo činu je úkolem psovoda

- 1) Pomocí pátracího psa nalézt všechny stopy vedoucí k činu a k místu činu a vypracovat je, pokud se nezjistí, že jde o stopy známých osob (svědci, pracovníci atd.).
- 2) Při práci pátracího psa na stope musíme sledovat, zda pachatel nezanechal identifikovatelné stopy (daktyloskopické...), např. při zdolávání překážek, zbavování se různých věcí atd. Psovod pro technika na těchto místech zapichuje praporky.

- 3) Po provedení úkolu musí psovod zůstat na místě činu a znovu vyhledávat možnosti využití psa.
- 4) Po ukončení ohledání musí psovod se psem znovu prohlédnout místo činu a přilehlé okolí.
- 5) Je nutné zajistit věcné důkazy prosycené pachem předpokládaného pachatele pro pozdější použití pátracího psa (pachová konzerva).
- 6) Poté psovod sepíše pátrací protokol o průběhu a výsledku své práce.

1.3.4 Okolnosti, které ztěžují nebo ulehčují výcvik

Prostředí, v němž pes musí cvičit, se neustále mění a působí na jeho chování různými vnějšími podněty. Rovněž procesy fyziologické, probíhající v organismu, neustále ovlivňují chování. Změny prostředí a působení organismu jsou složitými, většinou zápornými činiteli, kteří ztěžují výcvik.

Všeobecný stav organismu má v době výcviku neobyčejně vážný význam. Každá odchylka od normálního chování je signálem pro zvýšenou pozornost cvičitele. Odchylky se mohou jevit jako pokles, nebo naopak zvýšení dráždivosti. V prvním případě je pes unavený, slabě reaguje na dané podněty a je málo pohyblivý. Tento stav se objevuje při onemocnění. Při zvýšené dráždivosti je pes nepokojný, nereaguje na povely a zvláště špatně rozlišuje předměty. To se projevuje zejména u feny v době hárání a také u psu v její přítomnosti. U velmi hladového psa můžeme též pozorovat zvýšení dráždivosti.

Ve všech případech je nutné si ověřit příčinu mimořádného chování psa a odstranit ji. Proto musí cvičitel znát a sledovat jeho chování a to nejen při výcviku.

Teplota vzduchu rovněž podstatně ovlivňuje výcvik. Pes nemá v pokožce potní žlázy, kromě tlapek, na tělesnou teplotu reaguje zrychleným dýcháním. Proto se za horkých dnu unaví rychleji a je mdlý. Za nízkých teplot, zvláště není-li přivyklý, mu mohou omrznout tlapy a koneček nosu. Zvláště špatně snášejí zimu psi krátkosrstí.

Určit přesnou teplotu jako optimální podmínku pro výcvik je ztížené tím, že vše závisí především na podmínkách v nichž jsou psi vychováni. Snadno se přizpůsobují, proto trénovaní mohou cvičit za daleko vyšších i nižších teplot než netrénovaní. Obecně se udává teplota mezi +25 °C a —20 °C jako vhodná pro výcvik. Vítr je vážným činitelem, který má vliv na využití psu, zejména svojí silou a směrem. Síla a směr vetru mají značný

vliv při stopování, revírování a při hlídkové službě. Protivítr zvyšuje slyšitelnost a možnost navěštění.

1.4 Použití psů

Použití psů v PKB za předpokladů, že:

- bude znám původ psa.
- pes bude očkovaný (především očkování proti vzteklině) a s pravidelnou lékařskou prohlídkou.
- u psa bude provedený výcvik podle mezinárodních zkušebních řádů FCI.
- pes s osvědčením od kynologického klubu.
- vstupní přezkoušení s lékařskou zprávou.

1.4.1 Použití cvičeného psa podle STATUTU SOUKROMÉ DETEKTIVNÍ SLUŽBY

Cílem tohoto statutu je interní úprava výkonu soukromé detektivní činnosti prováděné v soukromé agentuře v souladu s obecně závaznými právními normami.

§ 16

1. **Soukromý detektiv je oprávněn použit v souladu s ustanovením § 13 trestního zákona místo nebo vedle obranných prostředků též psa s příslušným výcvikem.**
2. Způsobilost psa k použití podle odst. 1. musí být osvědčena kynologickým klubem.
3. **Při zákroku proti jednotlivé osobě nesmí soukromý detektiv použít cvičeného psa proti těhotné ženě, osobě vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo nemocí a dítěti,** vyjma případy, kdy to povaha útoku vedeného touto osobou proti chráněnému zájmu nebo mimořádnost situace nezbytně vyžaduje.
4. **Použití služebního psa** soukromým detektivem připadá v úvahu zpravidla pouze:
 - k vyhledání stopy
 - u speciálně vycvičených psů k **speciálním účelům**
5. Před nasazením cvičeného psa do výkonu v soukromé detektivní agentuře je třeba provést vstupní přezkoušení psa, které zahrnuje:

- 5.1. chování psa ve frekvenci (pes na vodítku u psovoda)
- 5.2. chování psa v tmavých místnostech (pes na vodítku u psovoda)
- 5.3. ovladatelnost psa na vodítku
- 5.4. cviky sedni, lehni, vstaň (pes na vodítku u nohy psovoda)
- 5.5. odložení psa (v libovolné poloze) za chůze psovoda
- 5.6. překonání překážek
- 5.7. aport volný
- 5.8. odložení psa v leže
- 5.9. reakce psa na střelbu
- 5.10. štěkání (pes na vodítku sedí u nohy psa)
- 5.11. průzkum terénu a objektu
- 5.12. doprovod osoby (pokus o útěk, či přepadení psovoda)
- 5.13. zadržení osoby
- 5.14. odolnost psa (protiútok na vzdálenost 15m)
- 5.15. přepadení psovoda při setkání
- 5.16. přepadení psovoda z úkrytu
- 5.17. samostatná činnost uvázaného psa
- 5.18. zadržení prchající osoby
- 5.19. avizace na pevném stanovišti a při schůzce
- 5.20. chování psa a zadržení v místnosti
- 5.21. likvidace výtržnosti psem s náhubkem
6. Před zařazením psa do výkonu služby je třeba prověřit a psovodem prokázat praktickou použitelnost psa pro výkon služby. Současně se prověrkou snižují rizika při praktickém nasazení psa ve výkonu služby

1.4.2 Označení objektu střeženého psa

Je-li v objektu (prostoru) k ochraně cvičeného psa, musí být takový objekt označen výstražnými tabulkami s tím, že je ochrana prováděna pomocí psa. Ostraha objektů prováděná pracovníkem SBS se psem je vhodná, pokud je oplocení z průhledného materiálu (například pletivové oplocení). Strážný má tak přehled o dění za hranicí střeženého objektu či prostoru.

Obrázek 1: Figurant v ochranném oděvu provádí výcvik služebního psa

2 ÚLOHA PSA V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI

Pes je aktivní prvek strážního zajištění. V průmyslu komerční bezpečnosti psodoví provádějí především bezpečnostní průzkum. Tato činnost obnáší zabezpečení dohledu nad dodržením žádoucího stavu, zejména uvnitř objektu. Metoda užití cvičeného psa je nejčastěji využívaná pro ochranu majetku. Důležité je si uvědomit, že pes je vhodným doplňkem elektronických zabezpečovacích systémů a nákladného zajištění. Tyto systémy jsou schopny upozornit na vniknutí osoby, ale nemohou osobu zadržet. Pes rovněž působí preventivně, protože odradí osobu od útoku. Psodoví u SBS jsou také využíváni při zajištění veřejného pořádku při sportovních a kulturních akcích (například fotbalová utkání). Pes zde působí spíše jako prevence. V případě, kdy dojde k poškozování majetku nebo ohrožení zdraví osob, je možné psa použít jako obranný prostředek.

2.1 Způsoby použití cvičeného psa:

a) psodov se psem vykonává v objektu kontrolní činnost. Psodov je doprovázen při obchůzkové činnosti v objektu psem. Výhody použití psa:

- psodov se cítí bezpečněji (pes dodává strážnému sebevědomí)
- psodov může pracovat sám, ušetří další pracovní sílu
- pes je schopen díky svým schopnostem včas upozornit na osobu (avizovat)
- psa lze použít i přesto, že je objekt elektronicky zajištěn

b) pes střeží objekt samostatně, a to těmito možnými způsoby:

- střežení na volno
- střežení na pohyblivém stanovišti
 - na bloku (pes je v určitém prostoru upoután na vodícím laně)
- střežení na pevném stanovišti
 - u úvazného kolíku
 - u boudy
 - střežení pomocí signální stěny
 - střežení podél oplocení v koridoru mezi dvěma ploty

c) pes jako obranný prostředek při napadení

2.2 Výhody použití cvičený psů

- při volném střežení dokáže pes zajistit velký prostor
- psi pracují samostatně, nejsou tak vysoké požadavky na pracovní síly

2.2.1 Studie

Dr. Klaus Krainer provedl v Rakousku studii, kdy se dotazoval odsouzených pachatelů majetkové trestné činnosti na působení přítomnosti psa na jednání pachatele. Studie ukázala, že 3/4 pachatelů, po zjištění, že objekt či byt je střežen psem, upustí od plánovaného vloupání. Spontální pachatelé v 83 %. Plánující pachatelé v 58 %. Pachatelé soudí, že psí štěkot alarmuje okolí a 1/3 odsouzených se bojí pokousání psem. Pokud na psa narazí při vloupání náhodou, tak většina se snaží utéct. Pouze 1/5 by se snažila psa odvést, či vyřadit ho násilím.

Obrázek 2: Pracovník SBS vykonávající v objektu kontrolní činnost za pomoci služebního psa

3 SOUČASNÁ LEGISLATIVA A PRÁVNÍ NÁZORY NA POŽÍVÁNÍ PSŮ V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI

Právní názory na používání psů v PKB jsou takové, že pes je z právního hlediska věc. To znamená, že na psa se pohlíží stejně jako na majetek. Jedná se o tvrdé přirovnání, ale je to tak. SBS poskytují svým zákazníkům bezpečnostní nadstandard tam, kde státní ochrana chybí. Významný vliv na činnost SBS mají interní normy SBS, zejména Statut soukromé bezpečnostní agentury. Postavení pracovníků SBS je rovnocenné občanům ČR, tedy bez zvláštních oprávnění. SBS svou přítomností při střežení či ostraze majetku a osob působí hlavně preventivně. V případě ohrožení nebo napadení zákonem chráněného zájmu nemohou pracovníci použít donucovací prostředky, protože jimi nejsou vybaveni. Zbraň mohou pracovníci SBS použít jen za splnění podmínek krajní nouze či nutné obrany dle trestního zákona.

Níže uvedené zákony byly vyprány pouze potřebné odstavce k danému problému.

3.1 Legislativa upravující chov zvířat

Práva chovatele zvířat jsou upraveny těmito zákony:

3.1.1 Zákon o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů č. 166/1999 Sb.

§ 3

Základní pojmy

(1) Pro účely tohoto zákona se rozumí

a) chovatelem každý, kdo zvíře nebo zvířata vlastní nebo drží, anebo je pověřen se o ně starat, ať již za úplatu nebo bezúplatně, a to i na přechodnou dobu,

§ 4

(1) Chovatel je povinen

a) chovat zvířata způsobem, v prostředí a podmínkách, které vyžadují jejich biologické potřeby, fyziologické funkce a zdravotní stav a předcházet poškození jejich zdraví,

- b) sledovat zdravotní stav zvířat, v odůvodněných případech jim včas poskytnout první pomoc a požádat o odbornou veterinární pomoc,
- c) bránit vzniku a šíření nálezů a jiných onemocnění zvířat a plnit povinnosti stanovené tímto zákonem nebo na jeho základě k zvládnutí těchto nálezů nebo jiných onemocnění zvířat,
- d) poskytnout nezbytnou součinnost a pomoc k tomu, aby mohlo být řádně provedeno nařízené vyšetření zvířete, odběr vzorků, ochranné očkování nebo jiný odborný veterinární úkon, například fixace zvířete, předvedení zvířete v zájmovém chovu,
- e) podávat zvířatům léčivé přípravky, jejichž výdej je vázán na předpis veterinárního lékaře, jen se souhlasem veterinárního lékaře a podle jeho pokynů,
- f) zajistit, aby byli psi a některá další zvířata držena v zajetí, zejména liška, jezevec, kuna, fretka, ve stáří od 3 do 6 měsíců a poté vždy jednou za rok očkováni proti vzteklině, uchovávat doklad o tomto očkování po dobu nejméně 1 roku a na požádání jej předložit orgánům vykonávajícím státní veterinární dozor,
- g) zajistit, aby byli psi, kočky a fretky v zájmovém chovu, pokud jsou přemísťováni mezi členskými státy k neobchodním účelům, označeni stanoveným způsobem a provázeni dokladem, který obsahuje údaje umožňující zjištění totožnosti zvířete a kontrolu jeho stavu (dále jen "pas"), vydaným veterinárním lékařem schváleným pro tuto činnost; evidenci těchto pasů vede Komora veterinárních lékařů České republiky (dále jen "Komora"). Schválení soukromého veterinárního lékaře může být pozastaveno nebo odejmuto, jestliže tento lékař vydal pas s prokazatelně nepravdivými údaji, anebo v rozporu s podmínkami stanovenými předpisy Evropských společenství (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 998/2003.). Prováděcí právní předpis upraví podrobněji označování psů, koček a fretek v zájmovém chovu, přidělování identifikačních prostředků a stanoví náležitosti, způsob vydávání a číslování pasů, vedení jejich evidence a vzor pasu,
- h) zajistit, aby bylo neprodleně a v rozsahu nezbytně nutném pro vyloučení podezření z onemocnění vzteklinou veterinárně vyšetřeno zvíře, které poranilo člověka nebo s ním přišlo do přímého kontaktu způsobem nebo za okolností, které mohou vyvolávat podezření z onemocnění touto nákazou,

3.1.2 Zákon na ochranu zvířat proti týrání č. 246/1992 Sb.

§ 1

Účel zákona

Účelem zákona je chránit zvířata, jež jsou živými tvory schopnými pociťovat bolest a utrpení, před týráním, poškozováním jejich zdraví a jejich usmrcením bez důvodu, pokud byly způsobeny, byť i z nedbalosti, člověkem.

§ 4

(1) Za týrání se považuje

- a) nutit zvíře k výkonům, které neodpovídají jeho fyzickému stavu a biologickým schopnostem a prokazatelně překračují jeho síly,
- b) podrobit zvíře výcviku nebo veřejnému vystoupení anebo obdobnému účelu, **je-li toto pro zvíře spojeno s bolestí, utrpením, zraněním nebo jiným poškozením, jakož i vychovávat, cvičit nebo účelově používat zvíře k agresivnímu chování vůči člověku nebo jiným zvířatům,**

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahují na zákroky nebo činnosti

- a) spojené s naléhavou potřebou záchrany života zvířat nebo lidí v naléhavých situacích záchranných prací podle zvláštních právních předpisů,1f)
- b) prováděné podle schváleného projektu pokusů.

(3) Ustanovení odstavce 1 písm. b) se nevztahuje na výchovu, výcvik a použití zvířete k plnění úkolů, stanovených ozbrojeným silám, ozbrojeným bezpečnostním sborům nebo obecní policií zvláštními právními předpisy1g), **jakož i na výchovu a výcvik psů prováděný chovatelskými sdruženími nebo organizacemi podle zkušebních řádů uznaných Mezinárodní kynologickou federací (FCI) - .** Tento způsob výchovy a výcviku zvířete, popřípadě psů musí být prováděn v souladu se schváleným řádem ochrany zvířat při chovu (§ 8 odst. 7), popřípadě v souladu se schváleným řádem ochrany zvířat při veřejném vystoupení nebo svodu (§ 8 odst. 6).

1f) Například zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

1g) Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky.

2) Zákon č. 166/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 8

(6) Chovatelská sdružení a organizace nebo podnikatelé pořádající veřejná vystoupení nebo svody zvířat zpracovávají v souladu s tímto zákonem, popřípadě mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, řády ochrany zvířat při veřejném vystoupení nebo svodu zvířat, které schvaluje Ústřední komise pro ochranu zvířat (dále jen "ústřední komise") a které jsou pro pořadatele závazné.

(7) Chovatelská sdružení a organizace nebo podnikatelé zpracovávají řády ochrany zvířat a předkládají je ke schválení ústřední komisi.

3.2 Legislativa kterou se řídí bezpečnostní pracovník soukromé bezpečnostní služby

V této části je uvedena legislativa, která upravuje určitý standardní lidský kodex. Těmito pravidly se řídí bezpečnostní pracovník.

3.2.1 LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD

Příloha P I

3.2.2 Občanský zákoník č. 40/1964 Sb.

3.2.3 Zákoník práce č. 262/2006 Sb.

3.2.4 Trestní zákon č. 140/1961 Sb.

§ 13 Nutná obrana

Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

§ 14 Krajiná nouze

Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o krajiná nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil.

3.2.5 Trestní řád č. 141/1961 Sb.

§ 76 Zadržení osoby podezřelá

(2) Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.

4 KYNOLOGICKÁ STRÁNKA PROBLÉMU

4.1 Péče o psa

O psi se musíme také náležitě starat a správně je vychovávat.

4.2 Stravování psů

Výživa psa je jedním z preventivních činitelů pro zdárný vývoj organismu a zachování zdraví zvířete.

Látky, z nichž živočišný ústrojí buduje hmotu těla a které nezbytně potřebuje k nejrůznějším životním projevům, jako jsou pohyb, dýchání, udržování tělesné teploty, činnost žláz, tvorbě srsti, mléka atd., čerpá organismus z potravy.

Základním požadavkem správné výživy, je snaha dosáhnout v potravě takového poměru jednotlivých živin, který by organismu nejlépe prospíval. Proto strava musí být různorodá a pestrá.

Krmiva pro psy lze rozdělit na krmiva původu živočišného a rostlinného.

Krmiva původu **živočišného**, jako jsou maso, vnitřnosti, chrupavky, mléko a vejce jsou pro psa stravitelnější, obsahují plnohodnotné bílkoviny, které jsou ve výživě psa nenahraditelnou živinou. Obsahují vitamíny A, B, C, jsou však chudá na uhlovodany, které jsou hlavním zdrojem energie při výkonu.

Krmiva původu **rostlinného** - obiloviny, zelenina, luštěniny, brambory a ovoce jsou objemnější, takže více zatěžují zažívací ústrojí psa a vyvolávají ve střevech kvašení. Kromě vitamínů jsou bohatá na uhlovodany.

Dále je možno používat krmiva **smíšená**; suchary, různé pochutiny a doplňkové přípravky, obsahující minerální a vitamíny. Důležitým faktorem ve výživě je voda, která je k projevům živé hmoty, buněk organismu, nepostradatelná.

Voda je prostředím, v kterém se rozpouštějí živiny, je také hlavní složkou tekutin těla a významnou stavební sloučeninou buněk a tkání. Voda odvádí z těla odpadové sloučeniny, které vznikají při výměně látkové.

Z uvedeného tedy vyplývá, že je zapotřebí, aby pes dostával potravu smíšenou, sestávající z krmiv živočišného i rostlinného původu s přísadou minerálií a vitamínů. Nesmí se přitom zapomínat na dostatečnou pestrost potravy.

Hodnota krmiva není závislá pouze na chemickém složení jednotlivých živin, nýbrž také na jejich jakosti. Proto krmivo má být vždy čerstvé a chutně připravené, nikdy zkažené. Potravu musíme střídat a podávat pravidelně ve stejný čas.

Výživa nemocného psa vyžaduje zvláštní pozornost, neboť na ní je do značné míry závislý úspěch léčení, které provádí veterinární lékař. Často ani ten nejlepší lék nezabírá, nedodrželi-li psovod zásady správné výživy a ošetřování nemocného psa. Nařídí-li proto veterinární lékař určitý způsob výživy, musí psovod toto nařízení plně dodržet.

Při onemocnění zažívacího traktu nařídí veterinární lékař, v některých případech, úplnou hladovku, jako například při kataru žaludku, při průjmeh, které byly způsobeny přesylením nebo požitím zkažené potravy. Zde se psovodi často dopouští velké chyby tím, že z neodůvodněného strachu před přílišným vyhubnutím psa, hladovku nedodrží. Psu dávají různé pamlsky a tím mohou úspěch léčení vážně narušit. Za několik dní úplné hladovky žádný pes neuhyne, ztratí sice na váze, ale tuto ztrátu po uzdravení rychle dohoní. Porucha zažívacího ústrojí se odstraní tím dříve, čím má toto ústrojí více klidu. V době hladovky, se podávají psu jen nápoje, a to ruský čaj, odvar heřmánku, pelynku, zeměžluče apod., slazený hroznovým cukrem: Normální cukr, vyrobený z cukrové řepy, sám o sobě průjem podporuje. Ze stejného důvodu nepodáváme ani mléko: Opačný případ je, kdy veterinární lékař nařídí krmit potravou bohatou na živiny a pes neprojevuje o potravu zájem. V těchto případech dbáme nejen na správnou normu živin, ale i chutnost - lákavost potravy. Psu podáváme potravu, o které víme, že ji rád přijímá. Můžeme mu také předložit menší množství potravy, připravené z různých produktů, k výběru. Tu potravu, kterou si pes vybere, mu pak připravujeme až do doby, kdy se chuť zlepší nebo kdy ji začne odmítat. V tomto případě pokus s výběrem potravy opakujeme. Nemocnému psu podáváme nezávadné maso syrové nebo polosyrové. Surové maso upravujeme škrábáním, aby se svalová vlákna rozrušila a tím se zvětšila jeho stravitelnost. Škrábané maso promísíme se strouhanou houskou, která zachytí šťávu.

Vyloučením kafilerického masa zabráníme vzniku možné infekce. K zlepšení vůně a tím lákavosti potravy, můžeme maso mírně opražit na jedlém oleji. Vůně takto připraveného masa je pro psa velmi lákavá a povzbuzuje chuť k žrádlu. Maso nesolíme ani nepřidáváme

koření a cibuli. Silné masové odvary doplňují vhodně dietu. Syrová vejce jsou dobrým dietním pokrmem, nezakázal-li jejich zkrmování veterinární lékař proto, že se ve střevě psa objevily hnilobné procesy. Výrobky z mléka, jako tvaroh, sýr nebo syrovátku, jako nápoj možno používat. Odvar z krup, rýže nebo ovesných vloček, rozvařené až na slizovitou hmotu, působí léčivě hlavně při zánětech žaludku nebo střevní stěny.

Při podávání diety nesmíme zapomínat na přidávání potřebných vitamínů. Když se chuť k přijímání potravy zlepšila, můžeme dávky potravy pozvolna zvyšovat až na normální dávky.

Výživou psů se zabývalo mnoho odborníků i vědeckých týmů, a přesto i nadále se dochází k novým poznatkům i mírným odlišnostem v názorech na výživu. Někteří odborníci tvrdí, že pes by měl dostávat v krmné dávce pouze jednu třetinu masa (spolu s 1/3 příloh a 1/3 zeleniny), jiní doporučují zásadně dvě třetiny. Výsledky v chovu, výkonu i zdravotním stavu psu dávají za pravdu zřejmě oběma skupinám. Při výživě psu hraje roli mnoho faktorů a organismus dospělého psa není bezmocný, aby se s některými odchylkami nevyrovnal, pokud nejsou dlouhodobé. V zásadě lze konstatovat, že výživa psa by se měla přizpůsobit věku psa, výkonnostnímu zatížení, zdravotnímu stavu a některým životním projevům jako například březosti a kojení.

Mnoho kynologických praktik se nemůže smířit s krmením psu granulovaným krmivem, ačkoliv právě takové krmné směsi od renomovaných výrobců poskytují vyváženou výživu. Argumentují tím, že psy ochuzujeme od přirozenějšího dřívějšího způsobu krmení, kdy pes spořádal misku pestrého a voňavého krmiva s kusy masa a přitom musel více používat vstupní část trávicí soustavy. Že takové krmivo dělá psům větší potěšení přiznávají i zastánci krmných směsí. Je pravdou, že ani kosmonauti nezůstali u dokonalých, leč nevábnych past a podobných potravních koncentrátů. Proto se zmíníme v nezbytné míře o moderním, ale i klasickém způsobu výživy zdravého dospělého psa.

Granulované krmivo

Je krmná směs slisovaná do tvaru různých válečků, kuliček, sušenek a sucharu. Umožňuje nám pohodlné, kvalitní a čas šetřící krmení. Při podávání krmiva je potřebné řídit se pokyny výrobce. Ceny těchto kvalitních krmiv se sice odlišují až o 50 %, ale rozbor krmiv a krmné pokusy na velkých vzorcích služebních psů ukázaly, že nejdražší krmivo nemusí

být vždy nejlepší. Rozhodně se ale vyhneme nákupu neznámých a nevyzkoušených krmiv. U málo známých výrobců je důležitý atest Státní veterinární správy nebo veterinární instituce zabývající se výživou zvířat.

Suché granulované krmivo se používá nejčastěji, a protože obsahuje pouze 10 % vody, někteří výrobci doporučují jeho zvlhčení nebo zalití teplou vodou několik minut před zkrmením. Při používání tohoto krmiva musí mít pes neustále k dispozici misku s pitnou vodou. Pes po nakrmení by neměl být podroben intenzivnímu výcviku dříve jak za dvě hodiny (zvýšené nebezpečí torze žaludku). Proto je vhodné denní dávky krmiva intenzivně cvičeného nebo pracovně využívaného psa rozdělit na dvě části a podávat ráno a večer.

Konzervované krmivo

Je nejdražší. Můžeme si obstarat konzervy s kompletní krmnou směsí z masa a dalších krmných komponentu nebo pouze masové, do kterých se přidávají k tomu doporučené psí suchary, aby výživa psa byla vyvážená.

Způsob krmení hotovými krmivy není univerzální, a proto je třeba se řídit návodem výrobce.

Čerstvá krmná dávka

Muže být také nazvána jako klasická, neboť se v ozbrojených složkách používala celá desetiletí s dobrými výsledky, a to i přes používání – dnes často nedoporučovaných – brambor:

750 g odpadového masa s kostí,

400 g tvrdý příkrm, 200 g brambor,

100 g zeleniny,

10 g minerálních solí (lžičku univerzálního vitaminového doplňku).

Tvrdým příkrmem se rozumí rýže, těstoviny, ovesné vločky, krupice, kukuřičný šrot apod.

Příprava krmiva spočívá v uvaření masa tak, aby šlo snadno oddělit od kosti (po 1 hodině varu). Maso nakrájíme na menší kousky, dáme do misky a ve vývaru vaříme do měkka tvrdý příkrm (kroupy se musí předem namočit na 8 hodin) spolu s oloupanými a na malé

kousky nakrájenými bramborami. Potom se očistí a na velmi jemno nakrájí nebo umele zelenina (pro lepší stravitelnost) a přidá se do chladnoucího krmiva. Krmivo se podává teplé 20-30 °C.

Uvedená dávka se zpravidla zkrmuje z 1/3 před výkonem služby a 2/3 po jejím ukončení a je určena pro psy váhové kategorie 35-45 kg.

4.3 Shrnutí zásad pro krmení psů:

- dbáme na správné složení a přípravu krmiva,
- nekupujeme hotové krmivo, o jehož kvalitě nejsme přesvědčeni,
- pes musí mít k dispozici misku s pitnou vodou, při výkonu služby ho napájíme po 1-3 hodinách (podle počasí a druhu krmiva). V zimě se napájí vlažnou vodou,
- krmivo má mít pokojovou teplotu,
- psa krmíme 1-2x denně ve stejnou dobu, na stejném místě a ne příliš dlouho,
- jestliže pes nechává zbytky, příště dostane o tuto část méně,
- starou potravu nezkrmujeme,
- psovi nedáváme rourovité drůbeží kosti,
- tloustne-li pes, snížíme krmnou dávku (a zabráníme nežádoucímu přikrmování mezi pravidelným krmením),
- při krmení více psů má mít každý pes svoji misku,
- misku a místo, kde je pes krmen, udržujeme v čistotě, kost je vítaným doplňkem pro psa, neboť mu slouží k posilování čelistí, k čištění zubu a také ke hře. Vhodné jsou jen velké morkové kosti se zbytky masa, které pes může pouze okusovat.

4.4 Veterinární péče o psy

Příznaky onemocnění

Mnoho majitelů psů doplatilo na podcenění nebo přehlédnutí příznaku onemocnění psa. Nemocný pes, často na rozdíl od svých pánů, má tendenci chovat se normálně, trpět tichem a ještě dělat pánovi radost, třeba přinesením aportu nebo žraním z ruky, když pro

nechutenství nežere z misky. Nejsme-li si jisti odchylkou od normálního stavu, raději budeme konzultovat problém se svým veterinárním lékařem.

Příznaky onemocnění, spolu s dobou jejich projevu, jsou rozhodující nejen pro návštěvu veterinární ošetrovny, ale jejich popis pomůže veterinárnímu lékaři při stanovení diagnózy.

První příznaky onemocnění jsou signalizovány zpravidla změnou v chování – pes je skleslý, uzavřenější, méně aktivní, ale může být i neklidný a podrážděnější, ztrácí chuť k jídlu nebo je žravější.

Příznaky akutního onemocnění, kdy musíme ihned reagovat, nejlépe návštěvou veterinární ordinace:

- ztráta vědomí, zhroucení,
- zvracení opakující se několikrát během 24 hodin,
- průjem trvající déle než 24 hodiny,
- krvácení z některého tělního otvoru,
- dýchací potíže a kašel,
- výrazná bolestivost, otok nebo svědivost.

Další příznaky onemocnění u jednotlivých částí těla psa:

- odchylka dechu, pulsu a teploty od standardních hodnot,
- *zuby a dutina ústní* – silný zápach, slintání, záněty dásní, uvolňování a lámavost zubu, váhavý příjem krmiva, změna chování při zadržení,
- *dýchací soustava* – výtok z nosu, trvalé kýchání, kašel a sípání, silné chrápání, ztížené dýchání, zápach dechu,
- *oči* – výtok z očí, slzení, poruchy vidění, krvavý zánět, zákal rohovky, otok víček,
- *uši* – potřásání hlavou a škrábání se v uchu, výtok ve zvukovodu, zápach, otok ušního boltce, bolestivost, nedoslýchavost, ztráta rovnováhy,
- *pohybové ústrojí* – snížená vytrvalost, nechť k pohybu, zesláblost, kulhání, bolestivost na dotyk, snížená ohebnost, otok postiženého místa,
- *nervová soustava* – záchvaty, křeče, vrávoravá chůze, třesy, změna chování,

- *trávicí soustava* – zvracení, průjmy, zácpa, úbytek hmotnosti, bolesti břicha na pohmat, nadmuté břicho, příměs krve ve výkalech, viditelní červi nebo články ve výkalech, bílé články v řitní krajině,
- *kůže a srst* – viditelní paraziti, častější škrábání, vykusování srsti, zarudnutí a zánět kůže, vypadávání srsti, lupy, ztráta lesku, změna barvy a přilnavosti srsti, zápach,
- *genitálie* – neobvyklé výtoky, otoky, zánět předkožky u psa, obtížné močení, krev v moci, nekontrolovatelný odtok moci.

4.4.1 Nejčastější nemoci služebních psů

Vzteklina

Vzteklina je nakažlivé onemocnění zvířat a člověka s akutním průběhem, končící smrtí. Onemocnění postihuje především centrální nervový systém.

Parvoviróza

Parvoviróza je jednou z nejnebezpečnějších chorob, která postihuje zejména štěňata v nejujtějším věku. Poprvé byl výskyt parvovirózy zaznamenán v roce 1977 ve Spojených státech amerických, ve státě Texas, jako hromadný výskyt průjmu a zvracení psu.

Psinka

Jde o akutní nakažlivé onemocnění, které bylo zavlečeno do Evropy z Ameriky v 18. století. Na našem území byla psinka zaznamenána po první světové válce jako velmi nakažlivé onemocnění s vysokou úmrtností zejména u psu.

Infekční zánět jater

Infekční zánět jater psu, tzv. Rubarthova choroba (pojmenovaná podle švédského vědce Rubartha, který v roce 1947 prokázal virový původ tohoto onemocnění), je zánětlivé onemocnění jater psu s horečnatým průběhem.

Leptospiróza u psu

Leptospiróza u psu je infekční onemocnění vyvolané bakteriemi rodu *Leptospira*. U psu se vyskytuje především ve formě tzv. Weilovy choroby a Stuttgartské choroby psu.

Zánět močového měchýře

U psa poměrně frekventované onemocnění s akutním nebo chronickým průběhem a různým charakterem postižení sliznice močového měchýře.

Zánět žaludku

Jde o jedno z nejčastěji frekventovaných onemocnění u psa, vyvolané velkým množstvím příčin. Častou příčinou jsou dietní chyby (příliš teplé nebo studené krmivo, znečištěné krmení, náhlá změna krmení, zaplísňené, nakvašené nebo jiným způsobem znehodnocené krmivo). Poměrně často vyvolávají zánět žaludku cizí tělesa pozřena psem (kamínky, pecky, kousky rozkousaných hadru, dřeva, umělých hmot apod.). Uplatňují se i parazitární infekce, choroby vnitřních orgánů (játra, ledviny) i druhotné vlivy infekčních onemocnění.

Onemocnění zevního zvukovodu

Nemoci uší jsou nejčastějším zdravotním problémem psa a onemocnění zevního zvukovodu je často hlavní důvod návštěvy veterinárního lékaře. Těmito problémy trpí nejčastěji Českoslovenští vlčáci, poněvadž u nich není genetická řada správně uzavřena díky špatnému vykřížení. Tvar jejich uší je dán predispozičními faktory. K predispozičním faktorům (ty nevyvolávají záněty zevního zvukovodu samy o sobě, ale výrazně zvyšují dispozici k onemocnění) patří tvar ušního boltce a utváření zvukovodu, obstrukce zvukovodu, macerace zvukovodu (zvýšená vlhkost), traumata a imunodeficiencie.

4.4.2 Běžní vnější paraziti

Vyšetření psa na přítomnost parazitů

Péče, kterou věnujete udržování čistoty a zdraví vašeho psa, často ohrožují kožní parazité. Skáčou na psa při každé příležitosti, aby se nakrmili. Kočičí blechy jsou velmi spokojené, když mohou použít psa (a lidi) jako hostitele, zatímco psí blechy a také lidské blechy představují velký problém. Hledejte černé skvrny bleších výkalů, které vám prozradí přítomnost blech v psím kožichu a jeho pelechtu.

Trudníci a vši se obvykle přenášejí přímým kontaktem mezi psy, i když volně žijící zvířata, jako jsou například lišky a vlci, mohou být také zdrojem parazitu. Klíště může být problémem hlavně v oblastech, kde přenáší vážná onemocnění. Divoká zvířata a ovce jsou zdrojem těchto krev sajících parazitů. Většina parazitů dává přednost psům před člověkem, ale svrab a trudník mohou stejně tak způsobit prudké podráždění lidské pokožky.

Trvalé škrábání je příznakem invaze parazitu. Zkontrolujte kůži na přítomnost lupu nebo parazitu a na chlupech hledejte vajíčka vší – hnídy. Vyskytují se hlavně v teplém počasí.

Typy parazitu:

Blecha – tento drobný hmyz se v srsti rychle pohybuje. Dává přednost štěňatům před dospělými psy.

Trudník – je viditelný jen pod mikroskopem. Tyto larvy mohou žít vevnitř chlupových folikul.

Sametka – vypadá jako červená tečka.

Roztoč – lehce přenosný roztoč, který připomíná pohybující se lupy.

Svrabová zákožka – je nejvíce na loktech. Velmi svrbí.

Klíště – Tento parazit po nasátí krve dosáhne velikosti malého hrachu.

Veš – je vidět okem, jak se na kůži krmí. Přilepuje svoje vajíčka – hnídy – na chlupy.

4.4.3 Péče o nemocného psa

Pokud veterinární lékař nedal zvláštní pokyny pro ošetřování zraněného nebo nemocného psa, je třeba dodržovat tyto zásady:

- připravit místo pro odpočinek psa, které bude bez průvanu, přiměřeně teplé, čisté a suché,
- kontrolovat nemocnou nebo zraněnou část těla, vyměňovat obvazy a podestýlku,
- podávat kvalitní a chutné krmivo s vitamínovými a minerálními doplňky podle návodu,
- nezapomínat na dostatečné venčení.

Krmení nemocného psa vyžaduje zvláštní péči v případech, kdy ztratil chuť k žrádлу. Proto je nutné podávat krmivo i tekutiny lžící a psa přitom povzbuzovat. Nepřijímá-li potravu ani tímto způsobem, lze podávat zředěné krmivo tak, že ho vléváme při zavřené tlamě do „kapsy“ vytvořené z koutku dolního pysku.

Podávání léku tekutých lze provádět do koutku tlamy stejně jak bylo popsáno u krmiva. Jiný způsob spočívá v opatrném zvednutí shora uchopené horní čelisti a otevření tlamy tak, že psovi přes zuby přehrneme pysky. Tím zabráníme pokousání a do otevřené tlamy co nejdále na kořen jazyka vpravíme lžičkou tekutinu nebo prsty položíme tabletu. Pak tlamu

zavřeme, čelisti přidržíme u sebe a jemnou masáží hrdla přinutíme psa k polknutí. Olíznutí je příznakem spolknutí.

4.4.4 Preventivní a denní péče o psa

Oba druhy péče spolu úzce souvisí a zajišťují předcházení nemocem a jiným potížím, které snižují výkonnost a použitelnost psa. Z dlouhodobého hlediska preventivní péče o dospělého psa se zahrnuje:

- Každý pes by měl absolvovat každoročně kompletní prohlídku u veterinárního lékaře.
- **Očkování** proti infekčním chorobám – vzteklině, parvoviróze, psince, infekční hepatitidě, případně dalším přenosným chorobám – se provádí každoročně (povinné očkování proti vzteklině je stanoveno zákonem).
- **Odčervení** 4x ročně, je-li pes v kontaktu s dětmi pak můžeme i vícekrát. Při zjištění příznaků začervení ihned. Preparát se zpravidla podává opakovaně za 14 dní. Současně se musí provést účinná dezinfekce prostředí. Odčervení by mělo předcházet vyšetření výkalů.
- **Koupání psa** s cílem zbavit ho vnějších parazitů a dezinfikovat kůži provádíme tak, aby nedošlo k jeho nachlazení. Pokud není pes mimořádně znečištěn a je běžně čištěn, nemusí se koupat.
- **Odstraňování vnějších parazitů** se provádí ihned po jejich zjištění pomocí sprejů nebo roztokem vhodného prostředku. Totéž lze provádět i preventivně, zvláště v létě, kdy je největší výskyt blech. Dobrou prevencí jsou spreje, obojky proti blechám, tablety i injekčně podávané prostředky. Klíšťaťata se odstraňují jednotlivě, a to opatrným vytrhnutím pomocí pinzety, potom se ranka dezinfikuje. Nesmí dojít k utržení hlavičky, která obvykle vyvolá zánět. V místě většího výskytu klíšťaťat lze psy častěji postříkat sprejem proti blechám a klíšťaťatům.

Denní péče o psa zahrnuje jeho sledování, zda nedochází k odchylkám od příznaku zdravého psa, jeho správné krmení, napájení, dostatek pohybu, možnost pravidelného vyměšování a denní čištění. Denním čištěním zbavujeme psa nečistot vyčesáním a kartáčováním. Je-li srst psa promočená, je třeba ji vytřít do sucha.

ZÁVĚR

Shrnutím materiálů uvedených v této práci zjistíme, že SBS můžou využívat služebních psů k naplnění cílů své činnosti. Hlavní úkol práce byl splněn.

SBS se ale musí držet těmito podmínkami a to především, **výchovu a výcvik** psů nechat provádět chovatelskými sdruženími nebo organizacemi **podle** zkušebních řádů uznaných **Mezinárodní kynologickou federací (FCI)**. V samotném **použití** při vykonávání služby psa se musí psovod – pracovník SBS chovat dle trestního zákona č. 140/1961 Sb., a to **§13 Nutná obrana - §14 Krajní nouze**. Také se dá využít trestní řád č. 141/1961 Sb. a §76 Zadržení osoby podezřelé, nám umožňuje použití k zadržení popřípadě také i psa. Zákon přesně nedefinuje, jak nebo kým se má provádět zadržení. (více na str.33).

Při využívání psů se musí o ně dbát a poskytnou jim veškerý servis, na který myslí zákon o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů č. 166/1999 Sb. a zákon na ochranu zvířat proti týrání č. 246/1992 Sb.

Podle základní listiny lidských práv každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. Činnost SBS není nijak zákonem upravena, proto nelze nijak napadnout samotný název „služební pes,.. SBS můžou používat tohoto názvu.

Doufám, že práce pomohla shrnout a objasnit problematiku využití služebních psů v PKB a že jí nebude stát nic v cestě, když se bude provádět s profesionálním přístupem a s ohledem na dané zákony upravující péči o zvířata. Přeji služební kynologii v PKB zelenou, jde přeci o krásný vztah člověka se zvířetem.

ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ

Summary materials mentioned in those work find out that the SBS is able to derive benefit from service dogs to impletion aims his activities. Main imposition work was executed. SBS but must hold those conditions namely above all, **upbringing and training** dogs let do breeder associations or organizations **according to** trial order standard **International cynology federation (FCI)**. Himself **using** at pursuance services dog must dog handler – worker SBS shelter according to penal law No. 140/1961 Sb., namely **§ 13 private defence § 14 exigency**. Also puts use code of criminal procedure No. 141/1961 Sb. and § 76 detention suspicious, to us makes it possible to using to restraint eventually also also dog. Law exactly undefine how or by the. (more on pgs.33).

At exploitation dogs must about no take notice of and give to them all set whereupon thinks law about veterinary care and about change related laws No. 166/1999 Sb. and law on protection animals against ill - usage No. 246/1992 Sb.

According to script human rights every is able to do, what isn't law off limits, and nobody mustn't it be obliged do, what law wild steel. Activity SBS isn't nohow law modified, therefore it is impossible nohow assault himself title „service dog,„. SBS is able to use hereof title.

I hopethat the work helped draw up and clear up problems usage service dogs in PKB and I hopethat the her won't nothing be in the way, when will do with professional access and respects on given to law doctoring care about animals. I wish service cynology green walks yet it beautiful relation man animal.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] JUDr. Vladimír Laucký: Technologie komerční bezpečnosti I. – učební text UTB ve Zlíně, 2004, ISBN 80-7318-194-0, 64 stran
- [2] JUDr. Vladimír Laucký: Technologie komerční bezpečnosti II. – učební text UTB ve Zlíně, 2004, ISBN 80-7318-231-9, 122 stran
- [3] JUDr. František Brabec: BEZPEČNOST PRO FIRMU, ÚŘAD, OBČANY, Nakladatelství Public History, Praha, 2001, ISBN 80-86445-04-06, 400 stran
- [4] JUDr. František Brabec: Soukromé detektivní služby, Nakladatelství EUROUNION, Praha, 1995, ISBN 80-85858-16-9, 199 stran + 63 stran vzorového statutu výkonu služby soukromé detektivní činnosti
- [5] Kolářová P.: Kynologická ochrana, Bakalářská práce UTB, 2006, 163 stran
- [6] <http://www.cz-pes.cz/literatura-sl-kynologie-2.php>, Stránky plné psů
- [7] <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/Default.aspx>, zákony a právo ČR
- [8] http://business.center.cz/business/pravo/zakony/trestni_zakon/cast1h4.aspx, zákony a právo ČR
- [9] http://business.center.cz/business/pravo/zakony/trestni_rad/cast1h4.aspx, zákony a právo ČR
- [10] <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>, PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY - POSLANECKÁ SNĚMOVNA
- [11] <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb99166&cd=76&typ=r>, Sbíрка zákonů
- [12] http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/716/_s.155/699/place, Portál veřejné správy České republiky
- [13] <http://www.cmku.cz/>, Českomoravská kynologická unie
- [14] <http://www.cz-pes.cz/zkusebni-rad-ipo-v.php>, Zkušební řády v ČR

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

PKB	Průmysl komerční bezpečnosti
SBS	Soukromé bezpečnostní služby
FCI	Fédération Cynologique Internationale
IPO-V	Zkušební řád

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Figurant v ochranném oděvu provádí výcvik služebního psa.....	26
Obrázek 2: Pracovník SBS vykonávající v objektu kontrolní činnost za pomoci služebního psa	28

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD

Příloha P II: F.C.I. STANOVY

Příloha P III: F.C.I. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

Příloha P IV: F.C.I. MEZINÁRODNÍ CHOVATELSKÝ ŘÁD

Příloha P V: ZKUŠEBNÍ ŘÁD IPO-V

PŘÍLOHA P I: LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD

Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. Předsednictvo České národní rady se usneslo takto: Předsednictvo České národní rady vyhláší LISTINU ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součást ústavního pořádku České republiky.

Federální shromáždění na základě návrhů České národní rady a Slovenské národní rady, uznávajíc neporušitelnost přirozených práv člověka, práv občana a svrchovanost zákona, navazujíc na obecně sdílené hodnoty lidství a na demokratické a samosprávné tradice našich národů, pamětlivo trpkých zkušeností z dob, kdy lidská práva a základní svobody byly v naší vlasti potlačovány, vkládajíc naděje do zabezpečení těchto práv společným úsilím všech svobodných národů, vycházejíc z práva českého národa a slovenského národa na sebeurčení, připomínajíc si svůj díl odpovědnosti vůči budoucím generacím za osud veškerého lidstva na Zemi a vyjadřujíc vůli, aby se Česká a Slovenská Federativní Republika důstojně zařadila mezi státy, jež tyto hodnoty ctí, usneslo se na této Listině základních práv a svobod:

Hlava první

Obecná ustanovení

Článek 1

Lidé jsou svobodní a rovni v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.

Článek 2

(1) Stát je založen na demokratických hodnotách a nesmí se vázat ani na výlučnou ideologii, ani na náboženské vyznání.

(2) Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.

(3) Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

Článek 3

(1) Základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.

(2) Každý má právo svobodně rozhodovat o své národnosti. Zakazuje se jakékoli ovlivňování tohoto rozhodování a všechny způsoby nátlaku směřující k odnárodnění.

(3) Nikomu nesmí být způsobena újma na právech pro uplatňování jeho základních práv a svobod.

Článek 4

(1) Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.

(2) Meze základních práv a svobod mohou být za podmínek stanovených Listinou základních práv a svobod (dále jen "Listina") upraveny pouze zákonem.

(3) Zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky.

(4) Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro jaké byla stanovena.

Hlava druhá

Lidská práva a základní svobody

Oddíl první

Základní lidská práva a svobody

Článek 5

Každý je způsobilý mít práva.

Článek 6

(1) Každý má právo na život. Lidský život je hoden ochrany již před narozením.

(2) Nikdo nesmí být zbaven života.

(3) Trest smrti se nepřipouští.

(4) Porušením práv podle tohoto článku není, jestliže byl někdo zbaven života v souvislosti s jednáním, které podle zákona není trestné.

Článek 7

(1) Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem.

(2) Nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.

Článek 8

(1) Osobní svoboda je zaručena.

(2) Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Nikdo nesmí být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku.

(3) Obviněného nebo podezřelého z trestného činu je možno zadržet jen v případech stanovených v zákoně. Zadržaná osoba musí být ihned seznámena s důvody zadržení, vyslechnuta a nejpozději do 48 hodin propuštěna na svobodu nebo odevzdána soudu. Soudce musí zadržanou osobu do 24 hodin od převzetí vyslechnout a rozhodnout o vazbě, nebo ji propustit na svobodu.

(4) Zatknout obviněného je možno jen na písemný odůvodněný příkaz soudce. Zatčená osoba musí být do 24 hodin odevzdána soudu. Soudce musí zatčenou osobu do 24 hodin od převzetí vyslechnout a rozhodnout o vazbě nebo ji pustit na svobodu.

(5) Nikdo nesmí být vzat do vazby, leč z důvodů a na dobu stanovenou zákonem a na základě rozhodnutí soudu.

(6) Zákon stanoví, ve kterých případech může být osoba převzata nebo držena v ústavní zdravotnické péči bez svého souhlasu. Takové opatření musí být do 24 hodin oznámeno soudu, který o tomto umístění rozhodne do 7 dnů.

Článek 9

(1) Nikdo nesmí být podroben nuceným pracím nebo službám.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na:

a) práce ukládané podle zákona ve výkonu trestu odnětí svobody nebo osobám vykonávajícím jiný trest nahrazující trest odnětí svobody,

b) vojenskou službu nebo jinou službu stanovenou zákonem namísto povinné vojenské služby,

c) službu vyžadovanou na základě zákona v případě živelných pohrom, nehod, nebo jiného nebezpečí, které ohrožuje životy, zdraví nebo značné majetkové hodnoty,

d) jednání uložené zákonem pro ochranu života, zdraví nebo práv druhých.

Článek 10

(1) Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.

(2) Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života.

(3) Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.

Článek 11

(1) Každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se zaručuje.

(2) Zákon stanoví, který majetek nezbytný k zabezpečování potřeb celé společnosti, rozvoje národního hospodářství a veřejného zájmu smí být jen ve vlastnictví státu, obce nebo určených právnických osob; zákon může také stanovit, že určité věci mohou být pouze ve vlastnictví občanů nebo právnických osob se sídlem v České a Slovenské Federativní Republice.

(3) Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.

(4) Vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.

(5) Daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona.

Článek 12

(1) Obydlí je nedotknutelné. Není dovoleno do něj vstoupit bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí.

(2) Domovní prohlídka je přípustná jen pro účely trestního řízení, a to na písemný odůvodněný příkaz soudce. Způsob provedení domovní prohlídky stanoví zákon.

(3) Jiné zásahy do nedotknutelnosti obydlí mohou být zákonem dovoleny, jen je-li to v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku. Pokud je obydlí užíváno také pro podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti, mohou být takové zásahy zákonem dovoleny, též je-li to nezbytné pro plnění úkolů veřejné správy.

Článek 13

Nikdo nesmí porušit listovní tajemství ani tajemství jiných písemností a záznamů, ať již uchovávaných v soukromí, nebo zasílaných poštou anebo jiným způsobem, s výjimkou případů a způsobem, které stanoví zákon. Stejně se zaručuje tajemství zpráv podávaných telefonem, telegrafem nebo jiným podobným zařízením.

Článek 14

(1) Svoboda pohybu a pobytu je zaručena.

(2) Každý, kdo se oprávněně zdržuje na území České a Slovenské Federativní Republiky, má právo svobodně je opustit.

(3) Tyto svobody mohou být omezeny zákonem, jestliže je to nevyhnutelné pro bezpečnost státu, udržení veřejného pořádku, ochranu zdraví nebo ochranu práv a svobod druhých a na vymezených územích též z důvodu ochrany přírody.

(4) Každý občan má právo na svobodný vstup na území České a Slovenské Federativní Republiky. Občan nemůže být nucen k opuštění své vlasti.

(5) Cizinec může být vyhoštěn jen v případech stanovených zákonem.

Článek 15

(1) Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je zaručena. Každý má právo změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání.

(2) Svoboda vědeckého bádání a umělecké tvorby je zaručena.

(3) Nikdo nemůže být nucen vykonávat vojenskou službu, pokud je to v rozporu s jeho svědomím nebo s jeho náboženským vyznáním. Podrobnosti stanoví zákon.

Článek 16

(1) Každý má právo svobodně projevovat své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně, bohoslužbou, vyučováním, náboženskými úkony nebo zachováváním obřadu.

(2) Církev a náboženské společnosti spravují své záležitosti, zejména ustavují své orgány, ustanovují své duchovní a zřizují řeholní a jiné církevní instituce nezávisle na státních orgánech.

(3) Zákon stanoví podmínky vyučování náboženství na státních školách.

(4) Výkon těchto práv může být omezen zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu veřejné bezpečnosti a pořádku, zdraví a mravnosti nebo práv a svobod druhých.

Oddíl druhý

Politická práva

Článek 17

- (1) Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.
- (2) Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu.
- (3) Cenzura je nepřípustná.
- (4) Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.
- (5) Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon.

Článek 18

- (1) Petiční právo je zaručeno; ve věcech veřejného nebo jiného společenského zájmu má každý právo sám nebo s jinými se obracet na státní orgány a orgány územní samosprávy s žádostmi, návrhy a stížnostmi.
- (2) Peticí se nesmí zasahovat do nezávislosti soudu.
- (3) Peticemi se nesmí vyzývat k porušování základních práv a svobod zaručených Listinou.

Článek 19

- (1) Právo pokojně se shromažďovat je zaručeno.
- (2) Toto právo lze omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Shromáždění však nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy.

Článek 20

- (1) Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích.
- (2) Občané mají právo zakládat též politické strany a politická hnutí a sdružovat se v nich.
- (3) Výkon těchto práv lze omezit jen v případech stanovených zákonem, jestliže je to v demokratické společnosti nezbytné pro bezpečnost státu, ochranu veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv a svobod druhých.
- (4) Politické strany a politická hnutí, jakož i jiná sdružení jsou odděleny od státu.

Článek 21

- (1) Občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců.
- (2) Volby se musí konat ve lhůtách nepřesahujících pravidelná volební období stanovená zákonem.
- (3) Volební právo je všeobecné a rovné a vykonává se tajným hlasováním. Podmínky výkonu voleného práva stanoví zákon.
- (4) Občané mají za rovných podmínek přístup k voleným a jiným veřejným funkcím.

Článek 22

Zákonná úprava všech politických práv a svobod a její výklad a používání musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti.

Článek 23

Občané mají právo postavit se na odpor proti každému, kdo by odstraňoval demokratický řád lidských práv a základních svobod, založený Listinou, jestliže činnost ústavních orgánů a účinné použití zákonných prostředků jsou znemožněny.

Hlava třetí

Práva národnostních a etnických menšin

Článek 24

Příslušnost ke kterékoli národnostní nebo etnické menšině nesmí být nikomu na újmu.

Článek 25

(1) Občanům tvořícím národnostní nebo etnické menšiny se zaručuje všestranný rozvoj, zejména právo společně s jinými příslušníky menšiny rozvíjet vlastní kulturu, právo rozšiřovat a přijímat informace v jejich mateřském jazyku a sdružovat se v národnostních sdruženích. Podrobnosti stanoví zákon.

(2) Občanům příslušejícím k národnostním a etnickým menšinám se za podmínek stanovených zákonem zaručuje též

- a) právo na vzdělání v jejich jazyku,
- b) právo užívat jejich jazyka v úředním styku,
- c) právo účasti na řešení věcí týkajících se národnostních a etnických menšin.

Hlava čtvrtá

Hospodářská, sociální a kulturní práva

Článek 26

(1) Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.

(2) Zákon může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností.

(3) Každý má právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací. Občany, kteří toto právo nemohou bez své viny vykonávat, stát v přiměřeném rozsahu hmotně zajišťuje; podmínky stanoví zákon.

(4) Zákon může stanovit odchylnou úpravu pro cizince.

Článek 27

(1) Každý má právo svobodně se sdružovat s jinými na ochranu svých hospodářských a sociálních zájmů.

(2) Odborové organizace vznikají nezávisle na státu. Omezovat počet odborových organizací je nepřípustné, stejně jako zvýhodňovat některé z nich v podniku nebo v odvětví.

(3) Činnost odborových organizací a vznik a činnost jiných sdružení na ochranu hospodářských a sociálních zájmů mohou být omezeny zákonem, jde-li o opatření v

demokratické společnosti nezbytná pro ochranu a bezpečnost státu, veřejného pořádku nebo práv a svobod druhých.

(4) Právo na stávkou je zaručeno za podmínek stanovených zákonem; toto právo nepřísluší soudcům, prokurátorům, příslušníkům ozbrojených sil a příslušníkům bezpečnostních sborů.

Článek 28

Zaměstnanci mají právo na spravedlivou odměnu za práci a na uspokojivé pracovní podmínky. Podrobnosti stanoví zákon.

Článek 29

(1) Ženy, mladiství a osoby zdravotně postižené mají právo na zvýšenou ochranu zdraví při práci a na zvláštní pracovní podmínky.

(2) Mladiství a osoby zdravotně postižené mají právo na zvláštní ochranu v pracovních vztazích a na pomoc při přípravě povolání.

(3) Podrobnosti stanoví zákon.

Článek 30

(1) Občané mají právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří a při nezpůsobilosti k práci, jakož i při ztrátě živitele.

(2) Každý, kdo je v hmotné nouzi, má právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek.

(3) Podrobnosti stanoví zákon.

Článek 31

Každý má právo na ochranu zdraví. Občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon.

Článek 32

(1) Rodičovství a rodina jsou pod ochranou zákona. Zvláštní ochrana dětí a mladistvých je zaručena.

(2) Ženě v těhotenství je zaručena zvláštní péče, ochrana v pracovních vztazích a odpovídající zdravotní podmínky.

(3) Děti narozené v manželství i mimo ně mají stejná práva.

(4) Péče o děti a jejich výchova je právem rodičů; děti mají právo na rodičovskou výchovu a péči. Práva rodičů mohou být omezena a nezletilé děti mohou být od rodičů odloučeny proti jejich vůli jen rozhodnutím soudu na základě zákona.

(5) Rodiče, které pečují o děti, mají právo na pomoc státu.

(6) Podrobnosti stanoví zákon.

Článek 33

(1) Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon.

(2) Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách.

(3) Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem; na takových školách se může vzdělání poskytovat za úplatu.

(4) Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.

Článek 34

(1) Práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem. (2) Právo přístupu ke kulturnímu bohatství je zaručeno za podmínek stanovených zákonem.

Článek 35

(1) Každý má právo na příznivé životní prostředí.

(2) Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů.

(3) Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.

Hlava pátá

Právo na soudní a jinou právní ochranu

Článek 36

(1) Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.

(2) Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanové-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny.

(3) Každý má právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem.

(4) Podmínky a podrobnosti stanoví zákon.

Článek 37

(1) Každý má právo odepřít výpověď, jestliže by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké.

(2) Každý má právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení.

(3) Všichni účastníci jsou si v řízení rovni.

(4) Kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočníka.

Článek 38

(1) Nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci. Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon.

(2) Každý má právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Veřejnost může být vyloučena jen v případech stanovených zákonem.

Článek 39

Jen zákon stanoví, které jednání je trestným činem a jaký trest, jakož i jaké jiné újmy na právech nebo majetku, lze za jeho spáchání uložit.

Článek 40

- (1) Jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy.
- (2) Každý, proti němuž je vedeno trestní řízení, je považován za nevinného, pokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu nebyla jeho vina vyslovena.
- (3) Obviněný má právo, aby mu byl poskytnut čas a možnost k přípravě obhajoby a aby se mohl hájit sám nebo prostřednictvím obhájce. Jestliže si obhájce nezvolí, ačkoliv ho podle zákona mít musí, bude mu ustanoven soudem. Zákon stanoví, v kterých případech má obviněný právo na bezplatnou pomoc obhájce.
- (4) Obviněný má právo odepřít výpověď; tohoto práva nesmí být žádným způsobem zbaven.
- (5) Nikdo nemůže být trestně stíhán za čin, pro který již byl pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby. Tato zásada nevylučuje uplatnění mimořádných opravných prostředků v souladu se zákonem.
- (6) Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Hlava šestá

Ustanovení společná

Článek 41

- (1) Práv uvedených v čl. 26, čl. 27 odst. 4, čl. 28 až 31, čl. 32 odst. 1 a 3, čl. 33 a 35 Listiny je možno se domáhat pouze v mezích zákonů, které tato ustanovení provádějí.
- (2) Kde se v Listině mluví o zákonu, rozumí se tím zákon Federálního shromáždění, jestliže z ústavního rozdělení zákonodárné pravomoci nevyplývá, že úprava přísluší zákonům národních rad.

Článek 42

- (1) Pokud Listina používá pojmu "občan", rozumí se tím státní občan České a Slovenské Federativní Republiky.
- (2) Cizinci používají v České a Slovenské Federativní Republice lidských práv a základních svobod zaručených Listinou, pokud nejsou přiznána výslovně občanům.
- (3) Pokud dosavadní předpisy používají pojmu "občan", rozumí se tím každý člověk, jde-li o základní práva a svobody, které Listina přiznává bez ohledu na státní občanství.

Článek 43

Česká a Slovenská Federativní Republika poskytuje azyl cizincům pronásledovaným za uplatňování politických práv a svobod. Azyl může být odepřen tomu, kdo jednal v rozporu se základními lidskými právy a svobodami.

Článek 44

Zákon může soudcům a prokurátorům omezit právo na podnikání a jinou hospodářskou činnost a právo uvedené v čl. 20 odst. 2; zaměstnancům státní správy a územní samosprávy ve funkcích, které určí, též právo uvedené v čl. 27 odst. 4; příslušníkům bezpečnostních sborů a příslušníkům ozbrojených sil též práva uvedená v čl. 18, 19 a čl. 27 odst. 1 až 3,

pokud souvisí s výkonem služby. Osobám v povoláních, která jsou bezprostředně nezbytná pro ochranu života a zdraví, může zákon omezit právo na stávkou.

Příloha P II: F.C.I. STANOVY

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (F.C.I.)

Place Albert 1er, 13 – B-6530 THUIN (Belgique)

STANOVY

I. USTANOVENÍ A CÍLE

Článek 1

Fédération Cynologique internationale (F.C.I.), jejíž sídlo se v současnosti nachází v Thuinu (Belgie), 13, Place Albert Ier, **podléhá ustanovením Kapitoly III zákona ze dne 27. června 1921 o neziskových sdruženích, nadacích a mezinárodních neziskových organizacích.** Sídlo společnosti může být na základě prostého rozhodnutí předsednictva přeloženo na jakékoli jiné místo v Belgii. Každá změna sídla společnosti musí být během jednoho měsíce od **data přijetí takového rozhodnutí** zveřejněna v přílohách k „Moniteur Belge“ /Státního listu/ a **oznámena Federálnímu ministerstvu spravedlnosti.**

Článek 2

Cílem F.C.I. je podporovat chov a využívání zdravých čistokrevných psů, jejichž funkční zdravotní stav a fyzické vlastnosti splňují standardy stanovené pro příslušná plemena a kteří jsou schopní pracovat a splňovat funkce, související se specifickými vlastnostmi jejich plemene; chránit používání, držení a chov psů ve členských zemích; podporovat volnou výměnu psů a kynologických informací mezi členskými zeměmi a inicializovat organizaci výstav a zkoušek.

F.C.I má za úkol především vydávat speciální předpisy a tím pečovat o:

- a) vzájemné uznávání národních plemenných knih a průkazů původu,
- b) vzájemné uznávání názvů chovatelských stanic a zavádění mezinárodních seznamů chovatelských stanic a rozhodčích,
- c) podporu vědeckého výzkumu, který má pro kynologii zásadní význam, a volnou výměnu vědeckých poznatků mezi členskými zeměmi; dohlížet na standardy plemen, jak je stanovily země původu nebo země které mají příslušná plemena pod ochranou. Tyto standardy musí být uznávány ostatními zeměmi, pokud nejsou v rozporu s jejich národními zákony.
- d) standardizaci – v co možná největším rozsahu - národních předpisů, vydáváním řádů pro mezinárodní výstavy a pracovní šampionáty, a vedením seznamů těch psů, kteří se pro tyto šampionáty kvalifikovali; vyhledáváním rozhodčích jmenovaných pro mezinárodní výstavy a pracovní zkoušky a udržováním jejich vysoké úrovně; pokud je to nutné podporovat některé členské země ve spolupráci s jinými mezinárodními organizacemi, a to poskytováním odborných informací a nezbytných kynologických odborníků.
- e) definováním – po získání předcházejícího souhlasu země původu nebo země, která má plemeno pod ochranou, zveřejňováním charakteristických znaků každého plemene. V žádném případě nebude mezinárodně potvrzeno nové plemeno nebo změna již existujícího standardu, pokud k nim nevyjádří svůj

názor Komise F.C.I pro standardy, a v případě nového plemene i Vědecká komise.

f) vzájemné uznávání pokut a postupů, zavedených členskými zeměmi.

II. ČLENSTVÍ

Článek 3

F.C.I. se skládá z řádných členů, přidružených členů a také uznává smluvní partnery.

a) Za plně řádné jsou považovány národní kynologické organizace, které byly jako takové výslovně přijaty F.C.I.

b) Přidruženými členy jsou ty organizace, které podepsaly zvláštní dohody, které specifikují jejich vztah k F.C.I.

c) Smluvními partnery jsou organizace, které s F.C.I. uzavřely zvláštní dohodu a musí absolvovat zkušební dobu, po jejímž ukončení budou mít možnost požádat o přidružené členství. Jejich vztah k F.C.I. je řešen těmito Stanovami, Všeobecnými pravidly F.C.I. a smlouvou, kterou uzavřely. Každá kynologická společnost je přiřazena do jedné z následujících regionálních skupin /sekcí/:

1. Evropa
2. Severní a Jižní Amerika a Karibská oblast
3. Asie
4. Afrika
5. Austrálie a Oceánie

d) Pokud by se vyskytly podstatné změny, může být rozdělení do skupin revidováno rozhodnutím generálního zasedání.

Sekce mohou mít své vlastní organizace a/nebo pravidla, pokud tato nejsou v rozporu se Stanovami F.C.I. a Všeobecnými pravidly.

Článek 4

O členství v F.C.I. mohou požádat pouze zastřešující národní organizace těch zemí, které dosud nejsou řádnými nebo přidruženými členy. F.C.I. může přijmout pouze jednu organizaci z každé země.

Článek 5

a) Aby se zastřešující národní kynologická organizace mohla stát řádným členem F.C.I., musí předložit prezidentovi F.C.I písemnou žádost o přijetí, podepsanou jejím zákonným zástupcem, garantujícím, že žádající organizace je ochotna dodržovat stanovy a pravidla F.C.I. K žádosti o přijetí musí být přiložena ověřená kopie stanov a pravidel žádající organizace a kopie dokumentu, dokládajícího její pozici v rámci její země, nebo osvědčení od kompetentních národních úřadů, potvrzujících její právní formu zapsanou v její zemi.

Za řádné členy mohou být přijaty jen zastřešující národní organizace, které mohou prokázat, že v roce, který předcházela podání žádosti, zapsaly do své plemenné knihy nejméně 2000 psů.

Přidružení členové mohou žádat o řádné členství v F.C.I.

b) Právní vztah mezi přidruženými členy a F.C.I. je řízen pouze podmínkami a rozsahem zvláštní dohody, kterou spolu uzavřely. Základním předmětem této dohody musí být přinejmenším vzájemné uznávání plemenných knih, rozhodčích, názvů chovatelských stanic a sankcí. Strany si mohou dohodnout i další ustanovení, která však nesmějí být v rozporu s těmito stanovami.

Přidružení členové nemohou být zastoupeni v předsednictvu ani v povinných komisích F.C.I. Mohou být však zastoupeni ve fakultativních komisích, kde mají sice právo účastnit se debaty, ale nikoli právo hlasovat. Mohou se účastnit generálního zasedání, avšak nemají hlasovací právo. Přidružení členové se rovněž mohou účastnit schůzí sekcí, kde mají právo účastnit se debaty, ale nikoli právo hlasovat. Smluvní partneři mohou být přítomni jako pozorovatelé na schůzích nepovinných /fakultativních/ komisí, nemají však právo zúčastnit se debaty ani hlasovat. Smluvní partneři se mohou rovněž jako pozorovatelé účastnit schůzí sekcí. Mají tam právo zúčastňovat se debaty, ale nikoli hlasovat. V rámci sekcí mohou být voleni pouze delegáti řádných členů. Funkční období prezidenta sekce je 4 roky. Může být volen opakovaně. Schůze sekcí se nesmějí konat ve dnech, kdy se koná světová výstava psů. Kromě toho sekce nesmí pořádat schůze ve dnech, kdy se koná výstava této sekce.

Článek 6

a) Prezident předsednictva nebo výkonného výboru přezkoumávají žádosti o přijetí, pokud jde o jejich slučitelnost se Stanovami a pravidly F.C.I.

b) O přijetí žadatele rozhoduje generální zasedání

Článek 7

Členství v F.C.I.: zaniká:

a) vystoupením /rezignací/,

b) vyloučením, o němž musí rozhodnout dvoutřetinová většina generálního zasedání a to v případech, kdy člen odmítá dodržovat stanovy a pravidla F.C.I., nebo pokud řádně neplatí příspěvky a poplatky F.C.I. Člen, o jehož vyloučení se uvažuje, musí být pozván, aby měl možnost vysvětlit svůj případ. Vyloučený člen má právo odvolat se k soudům, které přezkoumají správnost vylučovacího řízení a prověří, zda byly věcné důvody k vyloučení člena.

Článek 8

a) Členové / smluvní partneři jsou povinni dodržovat stanovy a pravidla F.C.I., pokud tyto nejsou v rozporu s národními zákony.

b) Členové / smluvní partneři se zavazují, že budou vzájemně a výhradně uznávat své plemenné knihy a průkazy původu. Přesto může kterákoli země odmítnout zapsat psa, který trpí vadami nebo vzhledovými vadami, které jsou neslučitelné s ustanoveními Článku 2 odstavce c těchto stanov F.C.I.,

nebo které nevyhovují pravidlům výběru definovaným ve předpisech země, která se rozhodla pro odmítnutí.

c) Průkazy původu vydané členskými zeměmi / smluvními partnery F.C.I. musejí být uznány všemi členskými zeměmi / a smluvními partnery F.C.I. jako doklady, které prokazují, že jsou štěňata narozena z čistokrevných psů. Tyto průkazy původu nesmějí být za žádných okolností členskou zemí nebo smluvním partnerem F.C.I. prohlášeny za neplatné.

d) Členské země / smluvní partneři nejsou povinni registrovat a vydávat průkazy původu štěňatům, která vznikla záměrným křížením rodičů, kteří nevyhovují standardům F.C.I.

III. ORGANIZACE

Článek 9

Orgány F.C.I. jsou:

- a) Generální zasedání
- b) Předsednictvo
- c) Výkonný výbor
- d) Komise

IV. GENERÁLNÍ ZASEDÁNÍ

Článek 10

a) Generální zasedání je tvořeno řádnými členy F.C.I.

b) Každý řádný člen může být zastoupen maximálně třemi delegáty, kteří mají společně jen jeden hlas. Jeden řádný člen může navíc hlasovat v zastoupení nejvýše jednoho dalšího řádného člena.

c) Generální zasedání se koná nejméně jednou za dva roky. Písemné pozvání každému členu / smluvnímu partnerovi musí zaslat předsednictvo, a to nejméně čtyři měsíce před datem konání zasedání. Generální zasedání se nesmí konat ve stejných dnech jako světová výstava psů.

d) Se záležitostmi, které se mají projednávat na generálním zasedání musí být výkonný ředitel seznámen nejpozději tři měsíce před zasedáním. Program jednání a podrobnosti projednávaných záležitostí musí být zaslány členům / smluvním partnerům nejpozději šest týdnů před konáním generálního zasedání.

e) Mimořádné generální zasedání může být v případě nutnosti svoláno předsednictvem, nebo na žádost nejméně jedné čtvrtiny všech řádných členů. Program jednání musí v takovém případě obsahovat všechny návrhy podané výše uvedenými členy.

f) Generální zasedání je vždy schopné usnášení, bez ohledu na počet zúčastněných řádných členů.

g) Ke schválení rozhodnutí je zapotřebí absolutní většina hlasů (50% hlasů plus jeden hlas). Generální zasedání může oprávněně rozhodovat o změnách Stanov pouze tehdy, pokud jsou přítomny nebo zastoupeny alespoň dvě třetiny členů. Každá změna

Stanov může být přijata jen za předpokladu dvouřetinové většiny hlasů. Pokud se však změna týká jednoho ze základních cílů sdružení (viz Čl. 2), je platná pouze tehdy, když se na ní jednomyslně shodnou všichni členové přítomní na zasedání. Ti, kteří se zdrželi hlasování, nejsou bráni v úvahu. Změny Stanov vstupují v platnost teprve poté, co jsou schváleny příslušným úřadem, podle článku 50 § 3 zákona, a po zveřejnění v Přílohách Moniteur Belge /Belgického státního listu/, podle článku 51 § 3 uvedeného zákona.

h) Usnesení generálního zasedání se zaznamenávají do rejstříku zápis, který podepisují prezident a výkonný ředitel. Tento rejstřík je uchováván v sídle společnosti, kde do něj všichni členové mohou nahlédnout, ale nesmí jej odtamtud odnést.

Článek 11

Generální zasedání řídí prezident F.C.I.

Článek 12

Generální zasedání má následující pravomoci:

- a) schvalovat všeobecný program F.C.I.,
- b) rozhodovat o přijetí, vystoupení nebo vyloučení členů F.C.I.
- c) stanovovat členské / partnerské příspěvky a poplatky za patronát výstav a zkoušek,
- d) měnit stanovy,
- e) volit šest členů předsednictva. Tato volba se bude konat na konci Generálního zasedání,
- f) volit jednotlivé členy do povinných komisí (tato volba se bude konat na konci generálního zasedání), schvalovat komise a přidělovat jim úkoly,
- g) rozhodovat o schvalování nových standardů,
- h) přijímat rozhodnutí týkající se všeobecné politiky,
- i) schvalovat zprávy předsednictva, finanční zprávy a rozpočty.
- j) schvalovat všeobecná pravidla F.C.I."
- k) vybírat země, ve kterých se bude příštích pět let konat generální zasedání a světová výstava psů,
- l) vybírat země, ve kterých se bude konat světová výstava psů v těch letech, v nichž se nebude konat generální zasedání
- m) rozpustit federaci.

V. PŘEDSEDNICTVO

Článek 13

Předsednictvo se skládá ze šesti zástupců šesti různých řádných členů.

Členové předsednictva jsou voleni generálním zasedáním ze seznamu kandidátů, které navrhli řádní členové. Jejich funkční období trvá čtyři roky. Mohou být zvoleni opakovaně. Pokud dojde k úmrtí člena předsednictva, jeho trvalé pracovní neschopnosti, nebo nastane jiný platný důvod, který brání členu předsednictva

plnit jeho povinnosti, může jeho mateřská národní organizace jmenovat náhradního zástupce, který bude působit až do příštích voleb předsednictva. O takovéto události je třeba neprodleně uvědomit doporučeným dopisem prezidenta F.C.I. Nově zvolený zástupce dokončí funkční období svého předchůdce. Kromě toho má každá regionální skupina (definovaná ve Čl.3), která v předcházejícím roce zapsala nejméně 60 000 psů, právo jmenovat členem předsednictva jednoho zástupce skupiny, který se stane jeho členem vedle šesti zvolených členů. Také jeho funkční období bude čtyři roky. Žádný člen předsednictva nemůže být zároveň členem povinné komise.

Článek 14

Předsednictvo má následující kompetence:

- a) realizovat cíle definované v těchto stanovách
 - b) uskutečňovat usnesení generálního zasedání
 - c) vyřizovat běžné každodenní záležitosti a zajišťovat dodržování stanov a řádů F.C.I.,
 - d) sestavit rozpočet, roční závěrky a výroční zprávy předsednictva, a tyto dokumenty předložit generálnímu zasedání ke schválení
 - e) schvalovat zprávy o činnosti a pracovní programy komisí
 - f) schvalovat všechny speciální směrnice, vypracované ve speciálních komisích (výjimka: "Všeobecná ustanovení F.C.I.")
 - g) rozhodovat o změnách standardů
 - h) oznamovat případné události
 - i) sestavovat a aktualizovat seznam mezinárodních rozhodčích
 - j) aktualizovat seznam názvů chovatelských stanic
 - k) poskytovat informace tiskovým a jiným veřejným organizacím
 - l) jmenovat výkonného ředitele
 - m) pokud se vyskytnou spory mezi dvěma nebo více členy / smluvními partnery, snažit se o jejich smírné urovnání. Pokud se toto nepodaří během přiměřené doby, předat spor smírčí komisi.
 - n) rozhodovat o výstavách, pracovních zkouškách, titulech a plemenech, a v případech neshod vydávat konečné rozhodnutí
 - o) přijímat rozhodnutí o přijetí, vystoupení a vyloučení smluvních partnerů.
- Smluvní partneři, o jejichž vyloučení se uvažuje, přednesou předsednictvu svou obhajobu.

Předsednictvo je oprávněno předkládat kdykoli generálnímu zasedání návrhy a žádosti. Kromě toho může předsednictvo vyslovovat své názory týkající se návrhů předložených členy, a předávat je generálnímu zasedání.

Článek 15

- a) Pozvánku na schůzi musí rozeslat výkonný ředitel jménem prezidenta tak, aby ji členové předsednictva obdrželi nejméně 30 dnů před dnem konání schůze. Předsednictvo je schopno usnášení, pokud je přítomno nejméně pět členů.

Jeho usnesení jsou přijímána absolutní většinou hlasů. V případě rovnosti hlasů je rozhodující hlas prezidenta nebo jeho zástupce.

b) Předsednictvo se schází nejméně dvakrát za rok.

VI. VÝKONNÝ VÝBOR

Článek 16

a) Předsednictvo volí ze svých členů prezidenta, viceprezidenta a pokladníka F.C.I.

b) Prezident je zákonným zástupcem F.C.I. Dokumenty závazné pro federaci – pokud se netýkají běžných každodenních záležitostí - musí být podepsány prezidentem, nebo pokud to není možné, zvláštními zmocněnci výkonného výboru. Právní úkony provádí jménem sdružení výkonný výbor, a soudní řízení (žaloby) je povinen iniciovat prezident.

c) Dohlíží na to, aby byla plněna rozhodnutí předsednictva. Vede schůze předsednictva a výkonného výboru a předsedá generálnímu zasedání.

d) V naléhavých případech může sám přijímat nezbytná rozhodnutí jménem výkonného výboru nebo předsednictva. Tato rozhodnutí však musí být co možná nejrychleji předložena předsednictvu ke schválení.

e) Viceprezident pomáhá prezidentovi v plnění jeho funkcí a zastupuje jej v případě jeho nepřítomnosti nebo neschopnosti plnit své funkce.

f) Pokladník dohlíží na všechny finanční a ekonomické záležitosti a je oprávněn činit všechna nezbytná a řádná rozhodnutí.

Článek 17

a) Prezident, F.C.I., viceprezident a pokladník tvoří dohromady výkonný výbor.

b) Výkonný výbor:

* musí přijímat naléhavá rozhodnutí, která nemohou být odložena do následující schůze předsednictva

* má za povinnost připravit schůzi předsednictva

* má právo pozvat na schůzi výkonného výboru prezidenty nebo členy komisí a projednávat s nimi jejich činnost a její finanční dopad. Pokud se nepodaří dosáhnout shody, musí být záležitost předložena předsednictvu.

c) Pozvání na schůzi posílá výkonný ředitel jménem prezidenta

VII. KOMISE

Článek 18

a) Na návrh předsednictva může generální zasedání ustanovit komise a přidělit jim úkoly. Tyto komise jsou zodpovědné předsednictvu a jemu musí také odevzdávat zprávu o své činnosti.

b) Generální zasedání je povinno určit země, které budou mít v komisích své zástupce: zastřešující národní organizace potom jmenuje do každé příslušné komise člena, který ji tam bude zastupovat. Vybraní členové musí mít nezbytnou kvalifikaci a znalosti, aby mohli plnit svoje povinnosti.

c) Komise volí ze svého středu prezidenta. Zastřešující národní organizace zastoupené ve kterékoli komisi mohou, pokud je jejich zástupce trvale neschopen plnit svoje povinnosti, nahradit jej jiným zástupcem.

d) Vždy musí být ustanoveny tyto (povinné) komise:

1. Právní komise
2. Vědecká komise
3. Komise pro standardy

Tyto tři povinné komise se skládají nejvýše z šesti členů.

e) Členové povinných komisí musí být voleni generálním zasedáním, jednotlivě, ze seznamu kandidátů. Tito členové povinných komisí nemohou být zároveň členy předsednictva.

f) Funkční období členů povinných komisí je čtyři roky a může být obnoveno. Pokud některý člen odstoupí nebo jeho funkční působení skončí z jakéhokoli důvodu(ů) před řádným datem ukončení, předsednictvo jmenuje jeho nástupce, který bude působit po zbývající část funkčního období.

g) Komise jsou oprávněny, je-li to potřebné, povolát nejvýše dva odborníky k řešení zvláštních problémů.

h) Před vydáním pozvánek na schůzi musí povinné komise předložit výkonnému výboru ke schválení program schůze.

i) Povinné komise musí v řádném termínu, nejpozději však do šesti týdnů po konání schůze, předat předsednictvu, prostřednictvím výkonného ředitele, zápisy ze svých schůzí a všechny další písemné zprávy.

j) Bez souhlasu předsednictva není komisím dovoleno zveřejňovat jejich zprávy jiným způsobem, než komunikačními kanály F.C.I.

k) Předsednictvo stanovuje úkoly, kterými se mají povinné komise zabývat.

l) Členové nepovinných (fakultativních) komisí jsou stanovováni v souladu s výše uvedeným odst. b.

Článek 19

Svolávání schůzí komisí

a) Pozvání na schůze komisí vydává příslušný prezident prostřednictvím výkonného ředitele a to nejméně dva měsíce před stanoveným datem.

b) Zápisy ze schůzí komisí je třeba vypracovat bezprostředně po ukončení schůze.

VIII. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 20

Oficiálními jednacími jazyky F.C.I. jsou angličtina, francouzština, němčina a španělština. Oficiální dokumenty se zpracovávají ve francouzštině.

Článek 21

- a) Všechny funkce v rámci F.C.I. jsou čestné funkce, s výjimkou pozice výkonného ředitele. Za výkon čestných funkcí může být poskytnuta náhrada. Výlohy musí být hrazeny.
- b) Předsednictvo rozhoduje o úhradě nákladů pouze po předložení osobní žádosti.
- c) Pouze náklady vynaložené povinnými komisemi budou uhrazeny v rámci limitů stanovených předsednictvem.

Článek 22

- a) Pokud dojde ke sporu mezi řádnými / přidruženými členy F.C.I. nebo smluvními partnery, jmenuje výbor smírčí komisi, která je tvořena třemi členy právní komise, z nichž žádný nesmí být členem některé ze stran vedoucích spor. Smírčí komise určí postup, který musí být dodržen.
- b) Smírčí komise rozhoduje o stížnostech členů /smluvních partnerů, a zaměřuje se přitom na případy porušení směrnic F.C.I. Stížnosti musí být podány písemně výkonnému řediteli F.C.I. současně se všemi důkazy a to nejpozději do šesti měsíců od události. Smírčí komise určí postup řešení a sdělí jej předsednictvu.

Článek 23

- a) Každý řádný nebo přidružený člen F.C.I. nebo každý smluvní partner má právo vznést stížnost na jiného člena nebo smluvního partnera a předložit ji předsednictvu.
- b) Předmětem stížnosti může být jakékoli porušení stanov a všeobecných ustanovení F.C.I.
- c) Stížnosti musí být zpracovány písemně v jednom ze čtyř oficiálních jazyků a zaslány v pěti kopiích výkonnému řediteli F.C.I, společně s písemnými důkazy a veškerou dokumentací. Výkonný ředitel musí stížnost obdržet do šesti měsíců od data, kdy k události došlo, nebo kdy ji stěžovatel zjistil, v žádném případě však ne později než jeden rok od události.
- d) Výkonný ředitel potvrdí datum přijetí stížnosti a neprodleně uvědomí dotyčnou protistranu zasláním jedné kopie stížnosti. Zároveň tuto protistranu informuje, že má právo do tří měsíců zaslat svoje vyjádření, zpracované v jednom ze čtyř oficiálních jednacích jazyků a vyhotovené v pěti kopiích. Vyjádření musí být doplněno všemi písemnými důkazy a dokumenty.
- e) Jakmile výkonný ředitel obdrží odpověď, bez prodlení zašle jednu kopii pro informaci stěžovateli, a materiály obou stran, včetně dokumentace zašle členům smírčí komise.
- f) Dříve než vynese rozhodnutí má právní komise právo prověřit důkazy všemi způsoby, včetně výslechů.
- g) Rozhodnutí bude vydáno co nejrychleji písemně v jednom z oficiálních jednacích jazyků a kopie zašle výkonný ředitel bez prodlení oběma stranám.

h) Právní komise rozhodne o případných sankcích. Předá je předsednictvu, které se může odvolat ke generálnímu zasedání. Totéž právo náleží i oběma dotyčným stranám.

Článek 24

Každý rok musí být k 31. prosinci sestavena účetní závěrka za uplynulý rok a vypracován rozpočet na následující rok. Vyúčtování a rozpočet předběžně schvaluje předsednictvo, konečné schválení musí být vysloveno na následujícím generálním zasedání.

Článek 25

Pokud by došlo k dobrovolnému zrušení, je generální zasedání povinno jmenovat dva likvidátory a stanovit jejich pravomoci.

V každém případě, pokud dojde k dobrovolnému zrušení nebo zrušení soudním rozhodnutím, a to kdykoli a z jakéhokoli důvodu budou převoditelná aktiva rušené federace převedena na sdružení, která mají podobné cíle, jaké stanovilo generální zasedání.

Generální zasedání může o zrušení sdružení rozhodnout pouze tehdy, jsou-li přítomny alespoň dvě třetiny jeho členů. Jakékoli rozhodnutí o zrušení může být přijato jen tehdy, je-li přítomnými členy jednomyslně schváleno.

Článek 26

Pokud dojde je sporům, za autentický (směrodatný) bude považován původní text.

Článek 27

Všechny body, které nejsou výslovně řešeny v těchto Stanovách, a zejména pokud se týká oznámení, která musí být zveřejněna v přílohách k Moniteur belge /Belgickému státnímu listu/, jsou **upraveny podle ustanovení části III Belgického zákona ze dne 27. června 1921 o neziskových sdruženích, nadacích a mezinárodních neziskových sdruženích.**

Tyto Stanovy byly schváleny ve Winterthuru dne 22. ledna 1990.

Tučně vytištěné změny byly přijaty Generálním zasedáním konaným v Buenos Aires v červenci 2005.

Příloha P III: F.C.I. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (F.C.I.)

Place, Albert Ier, 13 – 6530 THUIN (BELGIE)

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ F.C.I.

Čl. 1 - Předsednictvo

1.

Předsednictvo se schází nejméně dvakrát do roka. Považuje-li to výkonný výbor za nutné, mohou se v jednom roce konat i více než dvě schůze. Dodatečná schůze má být provedena jeden den před řádným generálním zasedáním F.C.I.

2.

Je-li to možné, mělo by být na každé schůzi určeno místo, a případně datum příští schůze. Z důležitých a z nenadálých důvodů lze (se souhlasem prezidenta) místo a datum změnit, a to za předpokladu, že členy lze v přiměřené lhůtě informovat.

3.

Svolání předsednictva provádí z pověření prezidenta výkonný ředitel.

Pozvánky se posílají písemně, nejpozději jeden měsíc před datem schůze. Výkonný výbor připraví seznam bodů jednání a určí body, které je třeba projednat. Prezident má právo rozšířit seznam bodů programu o další body, pokud se toto prokáže podle poslední schůze výkonného výboru jako nezbytné. Členové předsednictva jsou povinni výkonného ředitele v rámci přiměřené lhůty před schůzí informovat o bodech programu, které si přejí.

4.

Na všech schůzích předsednictva musí být přítomen výkonný ředitel F.C.I. Ten vede zápis. Zápis se vyhotovuje v jednom ze čtyř pracovních jazyků F.C.I. a členům předsednictva se zasílá nejpozději jeden měsíc po schůzi. Překlady zápisu do jiných pracovních jazyků F.C.I. se provádí pokud možno co nejrychleji.

5.

Výkonný ředitel vede knihu, ve které je uveden seznam dat a textů usnesení schválených předsednictvem. Knihu usnesení mají členové na každé schůzi k dispozici k nahlédnutí.

6.

Nemůže-li se výkonný ředitel některé schůze zúčastnit, musí být nahrazen jinou vhodnou osobou, která provede zápis.

7.

Předsednictvo musí schválit zápis z předchozí schůze. Originál tohoto zápisu musí být podepsán prezidentem a výkonným ředitelem.

Čl. 2 – Výkonný výbor

1.

Výkonný výbor se schází nejméně dvakrát ročně. Považuje-li to prezident F.C.I. za nutné, může se výkonný výbor scházet i častěji.

2.

Na každé schůzi je nutno dle možnosti sjednat místo a datum konání příští schůze.

3.

Pozvánky na schůze provádí písemně výkonný ředitel jménem prezidenta, a to nejpozději jeden měsíc před datem schůze. Prezident stanoví seznam bodů programu a určí body, které je nutno projednat. Členové výkonného výboru mohou k seznamu bodů programu na začátku schůze připojit další body.

4.

Výkonný ředitel se účastní všech schůzí výkonného výboru a provádí zápis. Ten se sestavuje v jednom ze čtyř pracovních jazyků F.C.I. a členům výkonného výboru se zasílá nejpozději jeden měsíc po schůzi. Překlady zápisu do dalších pracovních jazyků F.C.I. se provádějí pokud možno co nejrychleji. Nemůže-li se výkonný ředitel některé schůze zúčastnit, musí být nahrazen jinou vhodnou osobou, která provede zápis.

5.

Výkonný ředitel vede knihu, ve které je uveden seznam dat a textů usnesení schválených výkonným výborem. Knihu usnesení mají členové na každé schůzi k dispozici k nahlédnutí.

6.

Předsednictvo musí schválit zápis z předchozí schůze. Originál tohoto zápisu musí být podepsán prezidentem a výkonným ředitelem.

7.

Výkonný výbor určuje povinnosti a odměny výkonného ředitele a personálu.

Čl. 3 – Interní jednání

1.

Prezident F.C.I. a výkonný ředitel se scházejí tak často, jak je potřebné.

2.

Prezident a výkonný ředitel podávají na generálním zasedání písemnou zprávu o činnostech představenstva a generálního sekretariátu.

Čl. 4 – Národní kynologické organizace

1.

Vedoucí národní kynologické organizace a jejich členové se vzájemně zavazují, že nebudou bez povolení příslušného zemského svazu zasahovat do záležitostí jiné země, která patří k F.C.I.

2.

Vedoucím národním kynologickým organizacím, které jsou připojené k F.C.I., je zakázáno přijímat za členy kynologické organizace jiné země, pokud tyto organizace již nepatří k zemskému svazu uznanému ze strany F.C.I.

Čl. 5 - Standardy

1.

Vedoucí národní kynologické organizace se zavazují, že předsednictvu předají seznam svých národních plemen a popis těchto plemen (standard) v anglickém, francouzském, německém a španělském jazyce. Standardy je nutno sestavit podle modelu schváleného F.C.I.

2.

Nové nebo změněné standardy vstupují v platnost zveřejněním v nejméně jednom z pracovních jazyků F.C.I. Zveřejnění, které je nutno opatřit datem, se provádí prostřednictvím generálního sekretariátu.

3.

Předsednictvo musí být stejným způsobem informováno o všech změnách standardu.

4.

Před schválením nových standardů nebo před schválením změny stávajících standardů je nutno se poradit s Komisí pro standardy, v případě pochybností – zejména v souvislosti s uznáním nových plemen – je nutno vyzvat Vědeckou komisi k zaujetí stanoviska.

5.

Obměnu standardů a nové provizorní standardy schválí předsednictvo poté, co je prověřila Komise pro standardy a – v případě nutnosti – Vědecká komise. Jestliže se registruje nové plemeno, musí nové konečné standardy schválit generální zasedání. Je věcí zodpovědných zastřešujících svazů, aby s novými nebo změněnými standardy neprodleně seznámily rozhodčí své země.

6.

Jakmile byly nové nebo změněné standardy schváleny, dochází k jejich zveřejnění ve čtyřech pracovních jazycích F.C.I.

Čl. 6 – Plemenné knihy

1.

Členové a smluvní partneři se zavazují, že si budou navzájem uznávat své plemenné knihy včetně dodatků a/nebo čekacích listin. Jiné plemenné knihy nebo doklady o původu, které byly vydány v členských zemích F.C.I. a v zemích smluvních partnerů, se uznávat nesmějí.

Seznam uznaných iniciál plemenných knih se zveřejňuje a generální sekretariát jej průběžně doplňuje.

Knihu původu všech členských zemí / smluvních partnerů je nutno zpřístupnit organizacím, uznaným ze strany F.C.I., k výzkumným účelům.

2.

Pouze vedoucí národní kynologické organizace a jejich uznané plemenné kluby mají právo zapisovat – v odchylce od výše uvedených pravidel – psy do dodatku k vlastní knize původu (tzv. čekatelská kniha), a to za předpokladu, že čistokrevnost těchto psů byla prověřena uznaným rozhodčím pro výstavy. Jejich potomstvo lze do knihy původu zapisovat od čtvrté generace.

3.

Zveřejňují-li plemenné kluby seznamy plemen, pro která jsou kompetentní, musí být jasně a zřetelně uvedeno, že tento seznam nepředstavuje oficiální plemennou knihu.

4.

Jsou-li psi v těchto seznamech uváděni pod čísly, nesmí být tato čísla považována za čísla rodokmenů.

5.

Vedoucí národní kynologické organizace a jejich plemenné kluby jsou povinny provádět zápisy do svých plemenných knih podle ustanovení Chovatelského řádu F.C.I.

6.

V členských zemích a v zemích smluvních partnerů, ve kterých vedou plemenné kluby své vlastní plemenné knihy, musí být na rodokmenech zřetelně vyznačeno, že plemenný klub, který vede plemennou knihu, je členem zemského svazu F.C.I.

7.

Je-li pes prodáván do zahraničí, musí vedoucí národní kynologická organizace potvrdit „exportní rodokmen“, který vystavil plemenný klub. **Je však zakázáno vystavit exportní rodokmen psovi, který nemůže být identifikován pomocí tetování nebo čipu.**

Národní organizace, která prováděla zápis jako poslední, musí u každého psa, jenž je zapsán v plemenné knize členské země nebo země smluvního partnera a je vyvážen do zahraničí, potvrdit převod vlastnictví na zahraničního majitele na základě uvedení jeho jména a adresy.

8.

Vedoucí národní kynologická organizace a její plemenné kluby nesmějí provádět žádné změny u jména psa, které již bylo zapsáno do uznané knihy původu.

Původní číslo zápisu s příslušnými zkratkami plemenné knihy musí být uvedeno na každém kynologickém dokumentu (programy zkoušek, výstavní katalogy, doklady o původu, registrační potvrzení).

9.

Je-li pes prodáván do zahraničí, musí být na originální listinu zapsáno nové číslo knihy původu.

10.

V takovém případě musejí být iniciály nové plemenné knihy uvedeny před číslo a zápis musí být potvrzen razítkem a podpisem organizace, která plemennou knihu vede.

11.

Členské země a země smluvních partnerů musejí předat ostatním vedoucím kynologickým organizacím vzorové formuláře rodokmenů, které jsou v jejich zemi platné. Všechny členské země a smluvní partneři musejí být neprodleně informováni o změnách v rodokmenech.

12.

V zemích, ve kterých vystavují plemenné kluby vlastní formuláře rodokmenů, musejí být na formulářích zřetelně vyznačeny iniciály vedoucí národní kynologické organizace, která je členem nebo smluvním partnerem F.C.I.

13.

Dokumenty musejí před číslem zápisu obsahovat iniciály knihy původu, ve které je pes zapsán (například: SHS/LOS-255 333), aby bylo jasně a zřetelně vyznačeno, ve které knize původu byl pes poprvé zapsán.

14.

Doklady o původu platí za doklady ve smyslu zákona. Změny na dokladu o původu smí provádět pouze vedoucí národní kynologická organizace, ve které byl pes naposledy zapsán.

15.

Při vystavování dokladu o původu je nutno zaznamenat možné odchylky příslušného psa v barvě srsti, které jsou jednoznačně patrné jako odlišné od barev stanovených standardem plemene.

Čl. 7 – Názvy chovatelských stanic

1.

Členové a asociované svazy uznávají názvy chovatelských stanic, zapsané prostřednictvím ostatních členů a asociovaných svazů. Zakazují používání takových názvů osobám, které mají své bydliště v jiné členské zemi nebo v zemi smluvního partnera F.C.I.

2.

V souvislosti se vzájemným uznáváním názvů chovatelských stanic jsou členské země a země smluvních partnerů povinny nechat své názvy chovatelských stanic zapsat do mezinárodního rejstříku F.C.I.

3.

Federace F.C.I. je odpovědná za přísnou kontrolu svého rejstříku tak, aby se zabránilo každému dvojímu zápisu nebo všem označením, která by mohla vést k záměně.

4.

Pro udělení a používání názvů chovatelských stanic platí tato ustanovení:

a) Psi nemohou nést žádné jiné jméno chovatelské stanice než to, které bylo zapsáno na jméno jejich chovatele. Za chovatele je považován majitel feny v okamžiku nakrytí feny. Je-li prodávána březí fena, je nutno získat písemný souhlas prodávajícího k pojmenování štěňat podle názvu chovatelské stanice kupujícího (viz Mezinárodní chovatelské právo F.C.I.).

b) Po zveřejnění jména psa již nelze toto jméno měnit.

c) Jeden chovatel nemůže pro všechna plemena nechat zapsat více než jeden název chovatelské stanice.

d) Přidělení názvu chovatelské stanice je osobní a je na doživotí, dokud není název vymazán. Název chovatelské stanice nelze po provedení homologace ze strany F.C.I. dále měnit. Název chovatelské stanice v zásadě zaniká úmrtím majitele. Vedoucí národní kynologická organizace může povolit postoupení na dědice, pokud je s právní dostatečností prokázána dědická posloupnost. Totéž platí pro smluvní postoupení. Majitel názvu chovatelské stanice má svobodnou možnost volby v tom, zda umožní svému choti, potomkům nebo sourozencům, aby se podíleli na chovu, a to za předpokladu, že tyto osoby

musejí dosahovat minimálně věku 18 let. Takové společenství nadále zastupuje původní majitel názvu chovatelské stanice. Chovatelská společenství sestávající ze dvou nebo více osob musejí požádat o vlastní název chovatelské stanice. Pro tento postup platí přiměřeně výše uvedené úpravy. Změny uvnitř společenství je nutno hlásit federaci F.C.I. Pro všechny ostatní záležitosti platí předpisy příslušného zemského svazu. **Každý chovatel musí předtím, než přesune své prvotní bydliště do jiné země, informovat zemský svaz, který chrání název jeho chovu.**

Název chovu (chovatelské stanice) je běžný předmět právní ochrany a pro jeho používání v případě rozdělení musejí existovat právně platná prohlášení obou majitelů s jasným udáním skutečnosti, který z majitelů bude název chovatelské stanice nadále používat. Pokud nejsou taková prohlášení k dispozici a pokud existuje námitka jednoho z majitelů, nelze tento název chovu až vyjasnění věci používat.

Před prováděním chovatelské činnosti ve společenství chovatelů v rámci stejné země je nutno z řady majitelů jmenovat jednu oficiální osobu, která převezme odpovědnost za dodržování národních a mezinárodních řádů upravujících chov a zápis.

e) Federace F.C.I. vede mezinárodní rejstřík všech názvů chovatelských stanic, které byly schváleny jejími členy. Než dojde k zavedení názvu chovatelské stanice, musí být u F.C.I. objasněno, zda takový název již existuje.

Názvy chovatelských stanic, uznané federací F.C.I., mají přednost před názvy chovatelských stanic, které byly uznány na národní úrovni země. Ve sporných případech a na žádost F.C.I. dojde k výmazu názvu chovatelské stanice, jenž byl uznán na národní úrovni, pokud tento název poškozuje název chovatelské stanice, který byl uznán ze strany F.C.I.

Čl. 8 - Akce

1.

Veškeré akce pro všechna plemena psů a mezinárodní zkoušky z výkonu, na kterých se zadávají mezinárodní certifikáty šampionátů, jsou pod patronací F.C.I.

2.

Psi, kteří jsou postižení monorchismem, kryptorchismem nebo atrofií varlat, jsou z výstav a soutěží vyloučeni.

3.

Poplatky za výše uvedené akce stanoví generální zasedání F.C.I. Po doručení žádosti o propůjčení způsobilostních certifikátů pro všechny mezinárodní tituly vystaví výkonný ředitel účet. Poplatky jsou splatné i tehdy, jestliže nebyl žádný z těchto titulů propůjčen.

Čl. 9 - Rozhodčí

1.

Vedoucí národní kynologické organizace jsou dle minimálních ustanovení F.C.I. odpovědné za vyškolení, vyzkoušení a vystavení seznamů jmen svých rozhodčích. Tito rozhodčí musejí být uznáni federací F.C.I. a jejími členy / smluvními partnery.

2.

Rozhodčího lze zapsat na seznam rozhodčích určité země pouze v případě, že tento rozhodčí má v této zemi své trvalé bydliště.

Rozhodčí může být kromě toho uveden pouze na jednom jediném seznamu rozhodčích. Vedoucí národní kynologické organizace jsou povinny zveřejňovat každý rok seznam svých uznaných rozhodčích, spolu s udáním plemen nebo skupin, které jsou tito rozhodčí oprávněni posuzovat.

Kopii tohoto seznamu je nutno každý rok zaslat členům a smluvním partnerům; dva exempláře se zasílají výkonnému řediteli.

Zvláštní případy musí schválit předsednictvo F.C.I.

Výše uvedená opatření se uplatňují u rozhodčích pro výstavy, rozhodčích pro výkon a rozhodčích pro lovecké zkoušky.

Čl. 10 – Etický kodex

Chov a rozvoj psích plemen se musí opírat o dlouhodobé cíle a solidní zásady, takže chov neprodukuje nemocné psy, psy s vadami chování nebo psy se ztrátou užitečných vlastností.

Cílem chovu musí být, aby byla zachována a pokud možno rozvíjena genetická rozmanitost rasy.

Chování směřjí být pouze funkčně zdraví psi. Je úkolem každého chovatele, aby zkontroloval, zda pes, se kterým se počítá pro chov, je na základě svých charakterových vlastností a svých tělesných znaků pro chov také vhodný. Chovatel musí chovaným zvířatům zajistit dobré podmínky, které odpovídají jejich fyzickým a psychickým potřebám.

Čl. 10 – Ustanovení o trestech a sankcích

Federace F.C.I. uznává sankce, které platí v zemích původu, pokud byla o jejich existenci oficiálně informována. Sankce se zaznamenávají a informace se sdělují ostatním členským zemím a smluvním partnerům. Ti musejí vzít sankce na vědomí a musejí je použít.

Čl. 11 – Dočasná ustanovení

1.

Až do konečného sestavení zvláštních ustanovení o mezinárodních dostizích chrtů platí jako směrodatná ta ustanovení F.C.I., která byla zpracována Komisí pro chrtý, schválena předsednictvem a zveřejněna generálním sekretariátem.

2.

Členské státy a smluvní partneři F.C.I. jsou za všechny dostihy chrtů a coursing na národní úrovni odpovědní sami.

3.

Tato ustanovení je nutno přiměřeně používat až do schválení konečných ustanovení.

Schváleno generálním zasedáním v Dortmundu 10. a 11. června 1999.

Změny uvedené tučným písmem byly schváleny generálním zasedáním ve městě Buenos Aires v červenci 2005.

PŘÍLOHA P IV: F.C.I. MEZINÁRODNÍ CHOVATELSKÝ ŘÁD

**FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (AISBL)
MEZINÁRODNÍ KYNOLOGICKÁ FEDERACE**

**Place Albert 1er, 13, B 6530 Thuin (Belgie), tel : +32.71.59.12.38, fax :
+32.71.59.22.29, email : info@fci.be**

MEZINÁRODNÍ CHOVATELSKÝ ŘÁD F.C.I.

PREAMBULE

1. Mezinárodní chovatelský řád Fédération Cynologique Internationale (FCI) je závazný pro všechny členské země a smluvní partnery.

- Tento chovatelský řád FCI platí bezprostředně pro všechny členské země FCI jakož i pro smluvní partnery, přičemž chovat se smí jedině s funkčními a dědičně zdravými povahově pevnými čistokrevnými psy, kteří jsou zapsáni v plemenné knize nebo registru (viz příloha) uznávaném FCI, a kteří splňují předpoklady stanovené příslušným členem nebo smluvním partnerem FCI.

- Dědičně zdravý je pes v tom případě, že dědičně přenáší standardní znaky, typ plemene a povahu typickou pro plemeno, který však nemá žádné podstatné dědičné vady, jež by mohly nepříznivě ovlivnit funkční zdraví jeho potomků. Členové a smluvní partneři FCI se nabádají, aby zabránili přehánění plemenných znaků, jež by mohly ve svém následku nepříznivě ovlivnit funkční zdraví psů.

- K chovu nelze používat psy s vylučujícími vadami, jako jsou poruchy charakteru, vrozená hluchota nebo slepota, zaječí pysk, rozštěp patra, významné vady chrupu nebo anomálie čelistí, PRA, epilepsie, kryptorchismus, monorchismus, albinismus, chybné barvy a zjištěná dysplazie kyčelního kloubu těžkého stupně.

- Členské země FCI a smluvní partneři jsou povinni zaznamenávat známé dědičné vady, například DKK nebo PRA, metodicky je potírat, neustále zaznamenávat jejich vývoj a na základě požadavku FCI o nich poskytnout zprávu.

- FCI, členským zemím a smluvním partnerům FCI je při vyhodnocování a potírání genetických vad k dispozici vědecká komise. Pokud tato komise vypracuje katalog příslušných opatření, jsou tato opatření na základě usnesení předsednictva FCI závazná.

- Za chov odpovídají členské země respektive smluvní partneři FCI Tím se rozumí řízení chovu, poradenská činnost v chovu a kontroly chovu a vedení plemenné knihy.

Chov a rozvoj plemen psů musí vycházet z dlouhodobých cílů a rozumných zásad tak, aby chovem nedocházelo ke vzniku chorob, povahových vad či nedostatku užitkových schopností.

Chov musí sloužit cíli zachování a pokud možno rozšiřování genetické různorodosti plemen.

K chovu lze používat pouze funkčně zdravé psy. Chovatel, který vybírá psa do chovu, je zodpovědný za určení, zda je chovné zvíře pro chov vhodné duševně i tělesně.

Chovatel je povinen zajistit kvalitní duševní i fyzické podmínky pro chovná zvířata.

Po dobu, kdy je štěně v péči chovatel, je chovatel povinen zajistit štěněti tělesně i duševně blahodárné prostředí, zaručující jeho řádné zapojení do společnosti.

- Je povinností členských zemí a smluvních partnerů FCI zpracovat v souladu s tímto chovatelským řádem vlastní chovatelské řády, ve kterých budou stanoveny chovatelské cíle. V těchto řádech je třeba přiměřeně zohlednit užitkové vlastnosti specifické pro jednotlivá plemena.

Komerčním obchodníkům se psy a komerčním chovatelům psů se chov ve členské zemi FCI nebo v zemi smluvního partnera nedovoluje.

2. Vzájemná práva a povinnosti vlastníků chovných psů a fen jsou upravena zásadně národním právem, řády národních svazů a jejich chovatelských klubů a spolků příslušných

plemen a soukromými ujednáními. Kde takováto ustanovení chybí, platí mezinárodní chovatelský řád FCI.

- Chovatelům a vlastníkům chovných psů se naléhavě doporučuje před každým zamýšleným krytím sjednat si písemně vzájemné dohody a zvláště ve věci finančních závazků sjednat jasné podmínky.
- Za vlastníka se považuje ta osoba, která zvíře získala právoplatně, je tedy nepochybně majitelem psa a může toto vlastnictví prokázat platným průkazem o registraci a původu psa.
- Držitelem chovného psa je buď majitel chovného psa, nebo ta osoba, která je majitelem oprávněna, aby chovného psa využila ke krytí fen.

DOPRAVA A STRAVA FENY

3. Vlastníkovi chovné feny se doporučuje, aby fenu přivezl ke psovi osobně nebo tím pověřil důvěryhodnou osobu. Pokud zůstává fena několik dní u držitele psa, veškeré náklady s tím spojené, jako krmení, ubytování, případná veterinární ošetření, popř. i škody, které by fena v odchovném zařízení nebo bytě držitele psa způsobila jsou k tíži majitele feny. Dopravu feny zpět rovněž hradí majitel feny.

POVINNÉ RUČENÍ

4. Se zřetelem na zákonná ustanovení v různých zemích platí ve smyslu tohoto ustanovení jako ručitel zvířete za škody způsobené třetím osobám ta osoba, která zvířeti v době škody poskytuje pobyt a zaopatření.

Příslušný majitel nebo držitel chovného psa se zavazují tuto okolnost vzít v úvahu při uzavření osobního povinného ručení.

SMRT FENY

5. V případě úhynu feny během jejího pobytu u držitele krycího psa, nechá tento na své výlohy zjistit příčinu úhynu veterinárním lékařem. Majiteli feny podá zprávu o smrti feny co nejrychleji a udá příčinu úhynu.

Pokud si majitel přeje vidět mrtvou fenu, musí k tomu dostat příležitost.

Pokud smrt nastala zjevně zaviněním držitele psa, je tento povinen uhradit majiteli feny škodu.

Pokud nemá držitel psa zavinění na úhynu feny, je majitel feny povinen uhradit držiteli psa všechny výlohy, které mu s úhynem feny vznikly.

VOLBA KRYCÍHO PSA

6. Držitel chovného psa se zavazuje, že fenu nepřipustí jiným než předpokládaným psem. Pokud pes nekryje, smí být fena připuštěna jiným psem jen se svolením majitele feny. V žádném případě není povoleno připustit během jednoho hárání fenu dvěma nebo více psy.

CHYBNÉ KRYTÍ

7. Při nezamýšleném krytí jiným psem než smluveným je držitel psa, který má fenu ve své péči, povinen nahlásit tuto skutečnost majiteli feny a je povinen uhradit všechny výlohy vzniklé v souvislosti s nechtěným krytím.

Po nezamýšleném krytí nepředpokládaným psem není další krytí dohodnutým psem dovoleno.

Držitel chovného psa nemůže v takovém případě vznášet proti majiteli feny žádné nároky.

POTVRZENÍ KRYTÍ

8. Správně a plně provedené krytí potvrzuje držitel psa vystavením potvrzení o krytí. Potvrzuje v něm svým podpisem, že byl očitým svědkem krytí.

Pokud plemenná kniha té které země předepisuje určité formuláře, ve kterých je vrh zapisován, je věcí majitele feny tyto formuláře obstarat, řádně vyplnit a předložit držiteli psa k podpisu.

Toto potvrzení o krytí musí v každém případě obsahovat:

- a) jméno a číslo zápisu plemenné knihy krycího psa
- b) jméno a číslo zápisu plemenné knihy feny
- c) jméno a adresu majitele popř. držitele krycího psa
- d) jméno a adresu majitele feny v době krytí eventuálně datum získání feny
- e) místo a datum uskutečněného krytí
- f) podpisy držitele psa a majitele feny
- g) pokud správce plemenné knihy požaduje pro zápis štěnat ověřenou fotokopii nebo ověřený výtah z plemenné knihy vztahující se ke krycímu psovi, musí držitel psa poskytnout takový dokument majiteli feny bezplatně.

NÁHRADA ZA KRYTÍ

9. Majitel psa je oprávněn podepsat potvrzení o uskutečněném krytí až po zaplacení smlouvené náhrady za krytí. Zadržení feny jako zástavy je zakázáno.

10. Pokud dohodnutý pes z nějakého důvodu nekryje, nebo fena není ke krytí ochotna, takže ke krytí nedošlo, má majitel psa přesto právo na úhradu nákladů podle bodu 2, ne však na částku smlouvenou za krytí.

11. Mimo dohodnuté částky nemá majitel psa žádné právo požadovat na majiteli feny potomky psa. Zvláště nemá žádný právní nárok na přenechání štěněte.

Pokud je však přenechání štěněte dohodnuto jako náhrada za krytí, je třeba tuto dohodu písemně stvrdit ještě před krytím. V takovém ujednání musí být bezpodmínečně zohledněny následující body:

- a) doba výběru štěněte majitelem psa
- b) doba odevzdání štěněte majiteli psa
- c) doba, do které si majitel psa musí štěně vybrat (po jejímž uplynutí právo na výběr štěněte zaniká)
- d) doba, do které majitel psa musí štěně převzít (po jejímž uplynutí právo na převzetí štěněte zaniká)
- e) ustanovení týkající se výloh na dopravu
- f) zvláštní ustanovení pro případ, že fena vrhne jen mrtvá štěňata, nebo jen jediné štěně, nebo když vybrané štěně před odběrem uhyne

NEZABŘEZnutí FENY

12. Po správně provedeném krytí se poskytnutý výkon psa považuje za dokonaný a tím vzniká předpoklad pro plnění smluvené náhrady za krytí. Tím se neposkytuje záruka zabřeznutí feny. Záleží na uvážení majitele psa, zda v případě nezabřeznutí feny poskytne příští krytí bezplatně, nebo část peněz za krytí vrátí. Takové ujednání musí být před krytím písemně uvedeno ve smlouvě o krytí.

Dohodnuté právo na krytí zdarma zaniká zásadně úhynem psa, změnou jeho majitele, nebo úhynem feny.

Pokud se prokáže (vyšetřením spermatu psa), že pes byl v době krytí neplodný, vrátí se majiteli feny částka zaplacená za krytí.

UMĚLÉ OPLODNĚNÍ

13. Umělé oplodnění není dovoleno provádět u psů, kteří se předtím nereprodukovali přirozeným způsobem. **Výjimky (jestliže pes nebo fena se dosud nereprodukovali přirozeně) mohou být učiněny národními chovatelskými kluby v určitých případech.** U umělého oplodnění feny musí zvěrolékař, který psovi odebral sperma, potvrdit správci plemenné knihy, ve které se budou štěňata zapisovat, že čerstvé nebo zmražené sperma psa, pochází od dohodnutého psa. Dále musí majitel eventuálně držitel psa poskytnout majiteli feny zdarma informace, uvedené pod bodem 7 písmeno a) - g)

Náklady spojené s odebráním spermatu a provedením inseminace jdou k tíži majitele feny. Zvěrolékař, který inseminaci provádí, potvrzuje plemenné knize, že fena byla oplodněna semenem vybraného psa. V tomto osvědčení musí být uvedeno místo a doba umělého oplodnění, jméno a číslo zápisu plemenné knihy feny, a jméno a adresa majitele feny.

Majitel psa, jemuž bylo odebráno semeno je povinen majiteli feny vystavit osvědčení o krytí, dodatečně k veterinárnímu osvědčení.

POSTOUPENÍ PRÁVA K CHOVU – SMLOUVA O NÁJMU

14. Jako chovatel vrhu vystupuje zpravidla majitel feny v době krytí.

Právo k chovnému využití feny nebo psa může být smluvně postoupeno třetí osobě.

Postoupení práva chovu musí být v každém případě provedeno písemně a to před předpokládaným krytím.

Písemné postoupení práva chovu se musí včas hlásit příslušnému správci plemenné knihy, případně také chovatelskému klubu příslušného plemene.

Musí být přiloženo i k žádosti o zápis vrhu. Postoupení práva chovu musí zřetelně popisovat všechna práva a povinnosti obou smluvních stran.

Ten, kdo dočasně přebírá fenu k chovnému využití, se ve smyslu tohoto řádu považuje po dobu od krytí do odstavu štěňat za majitele feny.

PODKLADY

15. Potomci dvou čistokrevných rodičů stejného plemene, kteří mají průkazy o původu vystavené plemennou knihou uznávanou FCI bez jakýchkoliv výhrad nebo omezení vyslovených národním kynologickým svazem, jsou čistokrevnými psy a mají nárok na průkazy o původu uznávané FCI.

Štěňata se zásadně prodávají a převádějí soukromým osobám, na jejichž jméno se vystavuje výstupní osvědčení o původu.

16. Průkazy o původu psů uznávané FCI se považují za platný doklad o původu, nikoliv však za osvědčení o vlastnostech zapsaného psa.

ZÁPIS ŠTĚŇAT DO PLEMENNÉ KNIHY

17. Pokud nebylo dohodnuto jinak, platí při převodu vlastnictví březí feny nový majitel automaticky za chovatele nastávajícího vrhu.

18. Každý pes, který byl odchován a zapsán v členské zemi FCI nebo v zemi smluvního partnera musí být opatřen trvalým a nezfalšovateľným označením; toto označení se uvede do průkazu o původu psa.

Štěňata se zapisují do plemenné knihy země, ve které má majitel feny trvalé bydliště (résidence habituelle), a na jeho chovatelskou stanici. V případě nemožnosti právního určení trvalého bydliště, má majitel feny právo na vrh a zápis vrhu v zemi, kde pobývá v době krytí, za předpokladu splnění následujících požadavků:

- Majitel musí splnit chovné požadavky chovatelského klubu v zemi, kde pobývá v době krytí.

- Majitel musí předložit osvědčení vydané příslušným místním úřadem v místě pobytu, osvědčující nepřerušenu délku pobytu v zemi po dobu alespoň 6 měsíců.

Po splnění výše uvedených požadavků zapíše chovatelský klub v zemi, kde majitel pobývá v době krytí, vrh na svém území do své plemenné knihy, vydá štěňatům průkazy o původu s uvedením chovné stanice majitele a jeho adresou pobytu.

Výjimky jsou povoleny pro chovatele čistokrevných psů, kteří žijí v zemi, jež nevede plemennou knihu uznávanou FCI. Takový chovatel smí nechat vrh zapsat v zemi, která vede plemennou knihu uznanou FCI.

Všechny vrhy se zapisují úplně; to znamená, že se zapisují všechna štěňata, která byla odchována až do okamžiku podání žádosti o zápis vrhu.

Průkazy o původu, které slouží jako rodné listy, se vystavují pouze pro přesně stanovené původy. Pro jeden vrh se fena připouští jediným psem. V případě jakýchkoliv odchylek jsou chovatelské kluby povinny na náklady chovatele stanovit původ pomocí rozboru DNA.

CHOVATELSKÝ ŘÁD ČLENSKÝCH ZEMÍ

19. Chovatelské řády členských zemí a smluvních partnerů mohou překračovat ve svých požadavcích požadavky FCI, nesmějí obsahovat žádná ustanovení, která by byla v rozporu s Mezinárodním chovatelským řádem FCI.

ZÁVĚR

20. Tento Mezinárodní chovatelský řád FCI z roku 1979 nahrazuje Mezinárodní chovatelský řád z Monaka z roku 1934. V případě rozporů v názorech na právní výklad textu je rozhodující německá verze tohoto dokumentu.

- Schváleno na Valném shromáždění FCI 11. a 12. června, 1979 v Bernu.
- Překlad kontrolován právní komisí ve Winterthuru 22. ledna 1990.

Text uvedený tučným písmem byl schválen Předsednictvem (FCI) v Římě v říjnu 2006. Novela je platná od 01. 01. 2007.

PŘÍLOHA P IV: ZKUŠEBNÍ ŘÁD IPO-V

Mezinárodní kynologická federace FCI

ZKUŠEBNÍ ŘÁD

pro mezinárodní předzkoušku pracovních psů FCI

IPO - V

platný od 1. 1. 2007

Moravskoslezský kynologický svaz

Český kynologický svaz

Českomoravská kynologická unie

IPO - V

dělí se na :

- oddíl A 100 bodů
- oddíl B 100 bodů
- oddíl C 100 bodů
- celkem 300 bodů

Všeobecná část

1. Náplň této zkoušky byla odsouhlasena FCI komisí pro pracovní kynologii 11.3.2006 a byla schválena hlavním výborem FCI dne 25.10.2006.
2. Je součástí již vydaného mezinárodního zkušebního řádu IPO 1, 2, 3 a IPO-FH. Její splnění není vstupní podmínkou ke splnění jiných zkoušek.
3. Není-li uvedeno jinak, platí pro její konání zásady a pokyny uvedené ve vydaném mezinárodním zkušebním řádu IPO.
4. V den konání zkoušky musí pes dosáhnout stáří nejméně 14 měsíců.
5. Na akcích složených výlučně ze zkoušek IPO - V je maximální počet nastoupených psů 15, které může posoudit 1 rozhodčí
6. Při začátku zkoušky podrobuje rozhodčí psa prověrce chování k cizí osobě tak, jak je uvedeno ve vydaném mezinárodním zkušebním řádu IPO.
7. Hodnocení TSB se u zkoušky IPO - V neprovádí.

IPO - V ODDÍL „A“

Vlastní stopa , nejméně 200 kroků dlouhá, 2 úseky, 1 lom (cca.90°), 1 předmět psovoda. Po položení stopy následuje ihned její vypracování, které je limitováno 10 minutami.

Uvedení psa na stopu, navěšření stopy

10 bodů

Sledování stopy v úsecích (30 + 30)	60 bodů
Lom	10 bodů
Předmět	20 bodů
Celkem	100 bodů

Všeobecná ustanovení:

Začátek (nášlap) stopy musí být dobře označen štítkem, který je v bezprostřední blízkosti vlevo zastrčen do země. Psovod (= kladeč stopy) ukáže předmět před pokládáním stopy rozhodčímu nebo osobě odpovědné za pokládání stop. Použit může být pouze předmět dobře prosycený pachem psovoda, cca. 15 cm dlouhý; 3 – 5 cm široký; 1 cm silný, který se svou barvou podstatně neliší od okolního terénu. Psovod (= kladeč stopy) se zdrží krátce na nášlapu, a jde pak normálním krokem v určeném směru. Rovněž lom je kladen normálním krokem. Předmět je položen na konci stopy.

Rozhodčí a doprovodné osoby se nesmí v průběhu práce psa zdržovat v prostoru, ve kterém má dvojice (psovod a pes) právo stopu vypracovávat (např. nesmí psovoda předcházet).

a) Jeden zvukový povel: „Hledej“ nebo „Stopa“

b) Provedení: Psovod si připraví psa pro práci na stopě. Pes může hledat buď volně, nebo na 10 m dlouhé šňůře. Stopovací šňůra 10 m dlouhá může být vedena přes záď psa bočně či mezi předními nebo i zadními končetinami psa. Může být upevněna přímo na obojek psa, který není nastaven na stahování, nebo do místa k tomu určenému na stopovacím postroji. Povoleny jsou hrudní nebo bederní postroje bez přídatných řemenů. Na výzvu se hlásí psovod se svým psem v základním postoji rozhodčímu a oznámí mu, zda pes předmět zvedá nebo označuje. Před stopou, v průběhu uvádění a při celkové práci na stopě je nutno se zdržet jakéhokoliv nátlaku na psa. Na pokyn rozhodčího je pes pomalu a klidně odveden na začátek stopy a je na stopu uveden. Na nášlapu musí pes pach stopy usilovně, klidně a nízkým nosem navěštit. Pak musí dále se zájmem sledovat průběh stopy nízkým nosem a stejnoměrným tempem. Psovod následuje psa na konci stopovací šňůry s odstupem 10 m. Rovněž při volném sledování zachovává odstup 10 m od psa. Drží-li psovod stopovací šňůru v ruce, může být prověšena. Lom musí pes vypracovat s jistotou. Jakmile pes najde předmět, musí jej bez ovlivňování psovodem ihned zvednout nebo přesvědčivě označit. Při zvedání s ním může zůstat stát nebo sedět nebo s ním přijít k psovodovi. Je chybné, pokud pes se zvednutým předmětem dále pokračuje nebo si s ním lehne. Označovat může v leže, vsedě nebo ve stoje. Pokud pes předmět zvednul nebo označil, položí psovod stopovací šňůru, a jde k němu. Zvednutím předmětu ukáže, že byl psem nalezen.

c) Hodnocení: Pokud je stopa vypracována se zájmem, stejnoměrně a přesvědčivě a pes jeví kladný vztah k jejímu vyhledávání, není rychlost postupu kritériem hodnocení. Ověřování, aniž by pes stopu opouštěl, není chybou. Chybné sledování, vysoký nos, vyprazdňování se psa, ověřování v kroužcích na lomu, dlouhé, váhavé zvedání či označování předmětu, poskytování pomoci, označení nepoloženého předmětu je postihováno ztrátou bodů. Vzdálí-li se psovod od stopy více než na délku stopovací šňůry, je práce psa na stopě ukončena. Opustí-li pes stopu a je psovodem zadržován, je psovod vyzván rozhodčím, aby psa následoval. Není-li této výzvy uposlechnuto, je rozhodčím práce psa na stopě ukončena. Není-li do deseti minut od uvedení psa na nášlap dosaženo konce stopy, je práce psa na stopě rozhodčím rovněž ukončena. Získané body až do

ukončení stopy jsou zadány. Hodnocení jednotlivých úseků se provádí známkami a body. Nejeví-li pes o stopu zájem (delší setrvání psa na stejném místě bez snahy o hledání stopy), může být stopa ukončena, i když se pes dosud na stopě nachází.

IPO - V ODDÍL „B“

Cvik 1: ovladatelnost na vodítku	20 bodů
Cvik 2: ovladatelnost bez vodítka	30 bodů
Cvik 3: odložení vleže za pochodu s přivoláním	15 bodů
Cvik 4: aport volný	10 bodů
Cvik 5: skok přes překážku (80 cm)	10 bodů
Cvik 6: odložení dlouhodobé	15 bodů
Celkem	100 bodů

Všeobecná ustanovení:

Pro provádění celého oddílu poslušnosti platí v odpovídající míře všeobecná ustanovení IPO – 1 oddílu „B“, pokud není u jednotlivých cviků uvedeného jinak.

Pro zaujetí základního postoje je povolen zvukový povel k usednutí psa.

1. Ovladatelnost na vodítku 20 bodů

a) Po jednom zvukovém povelu: „K noze“

b) Provedení: Psovod se psem na vodítku jde k rozhodčímu , zaujme základní postoj a podá mu hlášení. Ze základního postoje musí pes na zvukový povel „K noze“ psovoda pozorně, radostně a v přímém směru následovat. Musí se vždy nacházet u levého boku psovoda, lopatkou vždy v úrovni kolen psovoda. Vodítka nesmí být napnuto. Na začátku cviku jde psovod se psem bez zastavení 30 kroků přímým směrem, po obratu čelem vzad se provádí v chůzi nejméně po jednom obratu vpravo a vlevo bok. Během první chůze psovoda přímým směrem je v časovém odstupu 5 vteřin dvakrát vystřeleno (ráže 6 mm) ze vzdálenosti nejméně 15 kroků od psa. Pes se musí k výstřelům zachovat lhostejně. Na pokyn rozhodčího prochází psovod se psem skupinou nejméně 4 pohybujících se osob. Psovod se psem se ve skupině 1 x zastaví. Po opuštění skupiny zaujímá psovod se psem základní postoj a uvolní psa z vodítka.

c) Hodnocení: Předbíhání, vychylování se psa do stran, zpoždování se psa, dodatečné zvukové povely, pomoc tělem, nepozornost, překážení nebo obtěžování psovoda psem je trestáno ztrátovými body.

2. Ovladatelnost bez vodítka 30 bodů

a) Po 1 zvukovém povelu: „K noze“

b) Provedení: Ze základního postoje musí pes na zvukový povel „k noze“ psovoda pozorně, radostně a v přímém směru následovat. Musí se vždy nacházet u levého boku psovoda, lopatkou vždy v úrovni kolen psovoda. Na začátku cviku jde psovod s volným psem bez zastavení 30 kroků přímým směrem, po obratu čelem vzad se provádí v chůzi nejméně po jednom obratu vpravo a vlevo bok. Na konci cviku se psovod zastaví, zaujme základní postoj a psa připoutá na vodítko.

c) Hodnocení : Předbíhání, vychylování se psa do stran, zpoždování se psa, dodatečné zvukové povely, pomoc tělem, nepozornost, překážení nebo obtěžování psovoda psem je trestáno ztrátovými body.

3. Odložení vleže za pochodu s přivoláním 15 bodů

a) Po 1 zvukovém povelu: „K noze“; „Lehni“; „Ke mně“; „K noze“

b) Provedení: Psovod uvolní psa z vodítka, a vykročí s ním ze základního postoje v přímém směru. Po deseti až patnácti krocích pes na zvukový povel „Lehni“ ihned ulehne aniž by psovod přerušil či změnil způsob chůze nebo se ohlížel. Po dalších asi 20 krocích v přímém směru se psovod zastaví a ihned se otočí ke klidně ležícímu psu. Na pokyn rozhodčího povel „Ke mně“ nebo jménem si psovod přivolá psa k sobě. Pes má přiběhnout radostně, rychle a přímým směrem, těsně a přímo se posadit před psovoda. Na zvukový povel „K noze“ si pes sedá rychle a přímo vlevo vedle psovoda svou lopatkou v úrovni jeho kolena. Oba tak zaujmou základní postoj a pes je připoután na vodítko.

c) Hodnocení: Chyby v provedení. Pomalé ulehnutí, neklidné odložení, pomalé přicházení, změna postoje psovoda, chyby při předsednutí a při ukončení cviku jsou trestány ztrátovými body. Jestliže si pes místo ulehnutí sedne nebo zůstane stát je mu odebráno 7 bodů.

4. Aport volný 10 bodů

a) Po 1 zvukovém povelu: „Aport“ ; „Pust“; „ K noze“

b) Provedení: V základním postoji je pes odepnut z vodítka. Psovod odhodí vlastní předmět do vzdálenosti nejméně 10 kroků. Zvukový povel „Aport“ dává až když předmět klidně leží. Pes, který sedí klidně vedle psovoda, musí na zvukový povel „Aport“ rychle a přímým směrem běžet k předmětu, ihned jej uchopit a psovodu jej rychle a přímým směrem přinést. Pes si sedá těsně a přímo před psovoda a drží klidně předmět v tlamě tak dlouho, až mu jej psovod po přestávce 3 vteřin zvukovým povel „Pust“ odebere. Na zvukový povel „K noze“, k zaujetí základního postoje, si pes sedá vlevo a přímo vedle psovoda svou lopatkou v úrovni jeho kolen. V průběhu celého cviku nesmí psovod opustit stanoviště. Na konci cviku je pes připoután na vodítko.

c) Hodnocení: Chyby v provedení základního postoje , pomalý běh pro předmět, chyby při jeho uchopení, pomalé přinesení, upuštění předmětu, hraní si s ním či jeho překusování, změna postoje psovoda, chyby při předsednutí a ukončení cviku jsou trestány ztrátovými body. Jakákoliv pomoc psovoda, i když neopustí své stanoviště, je rovněž trestána ztrátovými body. Pokud psovod opustí stanoviště před ukončením cviku, je cvik hodnocen nedostatečně. Nepřinese-li pes předmět, je cvik hodnocen 0 body.

5. Skok přes překážku (80 cm) 10 bodů

- a) Po jednom zvukovém povelu „ Vpřed“ nebo „Hop“ ; „Ke mně“ nebo „Zpět“ ; „K noze“
- b) Provedení: Psovod zaujme základní postoj nejméně 5 kroků před překážkou a uvolní psa z vodítka. Pes, který klidně a neupoutaný sedí vedle psovoda, musí na povel „Vpřed“ nebo „Hop“ volným skokem překonat překážku a na další zvukový povel „Ke mně“ nebo „Zpět“ opět volným skokem přes překážku se vrátit zpět a těsně a přímo před psovoda usednout. Na zvukový povel „K noze“ , k zaujetí základního postoje, si pes sedá rychle a přímo vlevo vedle psovoda svou lopatkou v úrovni jeho kolen. Při zvukovém povelu „Vpřed“ nebo „Hop“ k překonání překážky může psovod 2 kroky se psem k překážce vykročit. Na konci cviku je pes připoután na vodítko.
- c) Hodnocení: Chyby v provedení základního postoje, váhavý skok, chyby v předsednutí nebo při ukončení cviku, pomoc psovoda, jsou trestány ztrátovými body. Dotkne-li se pes při skoku překážky, může být odebrán až 1 bod při každém skoku, při odrazu o překážku až 2 body.

6. Odložení dlouhodobé 15 bodů

- a) Po jednom zvukovém povelu „ Lehni“ ; „K noze“
- b) Provedení: Před zahájením cviků oddílu B jiným psem, odejde psovod se psem na místo určené rozhodčím, zde se zastaví a odepne psa z vodítka. Zvukovým povelem „Lehni“ psa odloží, aniž by u něho zanechal vodítko či jiný předmět. Psovod pak odchází cvičebním prostorem, aniž by se ohlédl, nejméně 20 kroků od psa a zůstává v jeho dohledu, obrácen zády k němu klidně stát. Po dobu provádění cviků 1 – 3 jiným psem musí pes bez ovlivňování psovodem klidně ležet. Na pokyn rozhodčího jde psovod ke psu a postaví se k jeho pravé straně. Na pokyn rozhodčího dává psovod psu zvukový povel „K noze“ k zaujetí základního postoje. Pes si sedá rychle a přímo vedle psovoda a je připoután na vodítko.
- c) Hodnocení: Neklidné chování psovoda, jakož i jiná jeho skrytá pomoc psu, neklidné odložení, případně předčasné postavení, posazení psa i při příchodu psovoda (změna polohy) je trestáno ztrátovými body. Stojí-li či sedí-li pes, ale zůstane na místě, kde byl odložen, následuje dílčí hodnocení. Opustí-li pes místo odložení před ukončením cviku 3 jiným psem o více než 3 m, je cvik hodnocen 0 body.

IPO - V ODDÍL „C“

Cvik 1: Vystavení a vyštěkání	15 bodů
Cvik 2: Pokus o útěk figuranta	30 bodů
Cvik 3: Útok na psovoda a psa	50 bodů
Cvik 4: Doprovod	5 bodů
Celkem:	100 bodů

Všeobecná ustanovení

Pro provádění celého oddílu obrany platí v odpovídající míře všeobecná ustanovení IPO – 1 oddílu „C“, pokud není u jednotlivých cviků uvedeno jinak.

Figurant používá obušek k zastrašení psa, aniž by jej udeřil. Zvukový povel pro puštění je při všech cvicích obrany jednou povolen.

Hodnocení pro puštění (ztrátové body):

Váhavé puštění	1. zvukový povel navíc okamžité puštění	1.zvukový povel navíc váhavé puštění	2. zvukový povel navíc váhavé puštění	2. zvukový povel navíc váhavé puštění	Nepuštění po 2. zvukovém povelu navíc
0,5 – 3,0	3,0	3,5 – 6,0	6,0	6,5 – 9,0	diskvalifikace

1. Vystavení a vyštěkání 15 bodů

a) Po jednom zvukovém povelu: „Revír“

b) Provedení: Figurant je ukryt v úkrytu vzdáleném cca. 20 kroků od psovoda a psa tak, aby nebyl pro psa viditelný. Na pokyn rozhodčího odepne psovod psa z vodítka a zvukovým povelu „Revír“ a pokynovým povelu paží jej vysílá k úkrytu. Pes musí figuranta pozorně vystavit a vytrvale vyštěkávat. Nesmí na něj skákat ani jej kousat. Na pokyn rozhodčího jde psovod ihned ke psu a přidrží si jej za obojek.

c) Hodnocení : Nedostatky v nepřetržitém a přesvědčivém vyštěkávání a pozorném vystavování jsou trestány ztrátovými body. Při obtěžování figuranta, jako na příklad nárazy, náskoky atd. mohou být odebrány až 3 body, při zákusu až 12 bodů. Nezůstane-li pes u figuranta, následuje dílčí hodnocení ve známce nedostatečně. Nezajímá-li se pes o figuranta, je posuzování oddílu „C“ ukončeno.

2. Pokus o útěk figuranta 30 bodů

a) Po jednom zvukovém povelu: „, Pust““

b) Provedení: Zatím, co drží psovod psa za obojek, vystoupí figurant z úkrytu a pokusí se o útěk. Na pokyn rozhodčího uvolní psovod psa. Pes musí samostatně energickým a silným zákusem útěku zabránit. Kousnout přitom smí pouze do ochranného rukávu figuranta. Na pokyn rozhodčího zůstává figurant klidně stát. Po zastavení figuranta musí pes okamžitě pustit. Pro puštění figuranta může dát psovod v příslušném časovém odstupu samostatně jeden zvukový povel „Pust““.

Nepustí-li pes po prvním povoleném zvukovém povelu, dá rozhodčí psovodu pokyn k vydání až dvou dalších zvukových povelů k puštění. Nepustí-li pes po třetím zvukovém povelu (jednom povoleném a dvou dodatečných), následuje diskvalifikace. Při dávání zvukového povelu „Pust““ musí psovod klidně stát, aniž by psa ovlivňoval. Po puštění musí

pes zůstat těsně u figuranta a pozorně jej střežit. Na pokyn rozhodčího jde psovod ihned ke psu, a přidrží si jej za obojek.

c) Hodnocení: Nedostatky v plnění důležitých požadavků cviku jsou trestány srážkovými body. Jsou to zejména: energická reakce psa na prchajícího figuranta, silný a klidný zákus až do puštění, po puštění těsné střežení figuranta.

Jestliže do cca. 20 kroků útěku figuranta zadržením a zákusem pes nezabrání, je posuzování oddílu „C“ ukončeno.

3. Útok na psovoda a psa 50 bodů

a) Po jednom zvukovém povelu: „Pust“ ; „ 2 x K noze“

b) Provedení: Psovod přidržuje psa za obojek, nesmí jej však nijak ovlivňovat. Na pokyn rozhodčího odchází figurant normálním krokem od psovoda a psa. Po cca. 20 krocích se otočí a zaútočí na ně křikem a výhrůžnými pohyby. Psovod spolu se zvukovým povelu „ Drž“ pouští psa. Pes musí útoku energickým a silným zákusem zabránit. Kousnout může pouze do ochranného rukávu figuranta. Psovod nesmí opustit své stanoviště. Na pokyn rozhodčího zůstane figurant klidně stát, a pes jej musí ihned pustit. Pro puštění figuranta může dát psovod v příslušném časovém odstupu samostatně jeden zvukový povel „ Pust“.

Nepustí-li pes po prvním povoleném zvukovém povelu, dá rozhodčí psovodu pokyn k vydání až dvou dalších zvukových povelů k puštění. Nepustí-li se pes po třetím zvukovém povelu (jednom povoleném a dvou dodatečných), následuje diskvalifikace. Při dávání zvukového povelu „Pust“ musí psovod klidně stát, aniž by psa ovlivňoval. Po puštění musí pes zůstat těsně u figuranta a pozorně jej střežit. Na pokyn rozhodčího jde psovod normálním krokem přímým směrem ke psu a zvukovým povelu „ K noze“ s ním zaujme základní postoj. Psa si připne na vodítko.

c) Hodnocení : Nedostatky v plnění důležitých požadavků cviku jsou trestány srážkovými body. Jsou to zejména: energická reakce psa na prchajícího figuranta, silný a klidný zákus až do puštění, po puštění těsné střežení figuranta.

Opustí-li pes při střežení figuranta nebo obdrží-li od psovoda zvukový povel, aby u něho setrval, je hodnocení oddílu „C“ ukončeno.

4. Doprovod 5 bodů

a) Po jednom zvukovém povelu: „K noze“

b) Provedení: Následuje boční doprovod figuranta k rozhodčímu na vzdálenost asi 10 kroků. Zvukový povel „ K noze“ je povolen. Pes jde po pravé straně figuranta, takže se nachází mezi figurantem a psovodem. Po dobu doprovodu musí pes figuranta bedlivě střežit, nesmí na něj vyskakovat, ani jej napadat. Před rozhodčím se tato skupinka zastaví a psovod ohlásí ukončení oddílu „C“.

c) Hodnocení: Nedostatky v plnění důležitých požadavků cviku jsou trestány srážkovými body. Jsou to zejména: pozorné sledování figuranta, přesná chůze u nohy na volném vodítku.